

Legeforeningens ordliste pr. 5.07.07

a. - arteria, pl. aa.

A4-format

AAN - Alternativ til Abort i Norge

abdomen (n)

abdominal, ikke abdominell

abduktor

abdukere

aberrant

ABO (bokstaven O) - ett av hovedsystemene for blodgrupper

abrasio ..., f.eks. abrasio mucosae uteri; uttrykket skrives fullt ut første gang for å forklare hva slags utskrapning det er snakk om; senere kan abrasio ev. benyttes alene

abscess

absens (m), pl. -er

absorbere, absorpsjon

abstract, ved litteraturhenvisning: bruk abstrakt

ACE - angiotensinkonverterende enzym

ACE-hemmer - angiotensinkonvertasehemmer

acetaldehyd

acetat

aceton

acetyl

acetylkolin

acetylsalisylsyre, ikke ASA

achalasia (akalasi)

achondroplasia (akondroplasi)

achylia (akyli)

acidose

acne, f.eks. acne vulgaris (akne)

acromion

ACTH - adrenokortikotropt hormon

aciklovir

acyl

adaptasjon

Addisons sykdom

adenom-karsinom-sekvensen

adenylsyklase

adenylsyklase

ADH - antiuretisk hormon, obs. står også for alkoholdehydrogenase

AD/HD - attention deficit/hyperactivity disorder; nedsatt konsentrasjonsevne og økt motorisk aktivitet, se MBD, DAMP, hyperkinetisk forstyrrelse

adheranse

adherent

adipositas

adjuvans (n), pl. adjuvantia

adjuvant

ADL - activities of daily living; dagliglivets gjøremål, aktiviteter

ad modum, ikke a.m.

adneks (adnex)

adnex (adneks), pl. adnexa, f.eks. adnexa uteri

ADP - adenosindifosfat

adrenokortikotrop

adult T-celleleukemi

aerob

aerofagi

afasi (aphasia)

afterload, bruk arterietrykk, se preload

agens (n), pl. -er, -ene

aha-opplevelse

aids - acquired immunodeficiency syndrome; ervervet immunsviktsyndrom, ikke AIDS

aidskampanje

air bag, bruk kollisjonspute

à jour, men ajourføre

Akademikernes Fellesorganisasjon (AF)

Akademikerne-kommune

AkademikerStudentene

akalasi (achalasia)

AKAN - Arbeidslivets Komité mot Alkoholisme og Narkomani

akantom

akathisia (akatisi)

akatisi (akathisia)

akilleshæl

akne (acne)

akondroplasi (achondroplasia)

akridin
akro...
akromioklavikulærleddet
akrylsyre
aksessorisk
aksial, men axis
aksidentell
aksille (axilla)
aksillær
aksiom
akson (m), pl. -er
aksonal
aktinomykose
akutt abdomen
akutt koronarsyndrom
akutt lungesvikt (syndrom) hos voksne, ikke bruk respiratory distress syndrome, sjokklunge brukes ikke lenger; ved omtale av respiratory distress syndrome hos barn, bruk neonatalt åndenødssyndrom el. åndenødssyndrom hos nyfødte; se RDS, ARDS
akuttmedisin
akuttmottak = mottakelse = mottakelsesavdeling
akvedukt, akveduktal
akyli (achylia)
ALAT - alaninaminotransferase
albue (m)
albuledd
alder (fem års alder, men femårsalderen, 60 års alder, men 60-årsalderen)
aleksi (alexia)
alexia (aleksi)
alfablokker, som betablokker
 α_1 -blokade
alfaadrenerg el. α -adrenerg
alfainterferon el. interferon- α , ikke interferon-alfa
alkan
alken
alkyl
alkyn
allel (n), pl. -er
allergen (n), pl. -er

allmenn, allment

Allmennlegeforeningen, tidligere Alment praktiserende lægers forening

allmennmedisin

Allmennmedisinsk Forskningsutvalg

allokere

allting

Alment praktiserende lægers forening (Aplf), nå Allmennlegeforeningen

alminnelig

alopecia (alopesi)

alopesi (alopecia)

ALP - alkalisk fosfatase, fork. brukes i kasuistikker, tabeller og figurer

altfor (altfor stor) eller alt for (Alt for Norge)

alveol (m), pl. -er

alveolær

amenoré (amenorrhea)

amenorrhea (amenoré)

amfetamin

AMK-sentral - akuttmedisinsk kommunikasjonsentral

ammoniakk

AMP – adenosinmonofosfat, cAMP (= syklisk AMP)

amplitude

amyl

amyloid (n), pl. -er

amyloid betaprotein

amyloid forløperprotein, ikke amyloid precursor

amyloid precursor protein, bruk amyloid forløperprotein

amyloidprotein

ANA - antinukleære antistoffer, tidl. ANF

anaemia, f.eks. anaemia perniciosa (anemi)

anaerob

analgetikum, pl. analgetika

androgene anabole steroider

anemi (anaemia)

anestesi, generell anestesi, lokalanestesi, regionalanestesi, spinalanestesi

anestesør

anestetikum, pl. anestetika

aneurismatisk

aneurisme (n)
ANF - antinukleær faktor, nå ANA
angina pectoris
angiotensin II, fork. All
angiotensinkonvertasehemmer, ACE-hemmer
angiotensinkonverterende enzym, ACE
anion
ankylose
annen - på den ene side... på den annen side
annengangsfødende
annengenerasjons, f.eks. annengenerasjonskefalosporiner
annenhver
annenlinjetjenesten
annen verdenskrig, bruk den annen verdenskrig
annerledes
annulo...
annulus (anulus)
annulær
anoksemi (anoxemia)
anoksi (anoxia)
anoreksi (anorexia)
anorexia, f.eks. anorexia nervosa (anoreksi)
ANOVA, fork. for analysis of variance; variansanalyse
anoxemia (anoksemi)
anoxia (anoksi)
ansattererepresentant
anses, ikke ansees
antakelig
antastmatikum, pl. antastmatika
antibakterielle midler
antibiotikum, pl. antibiotika
antidepressiv (n), pl. -er, ikke -a
antigen-antistoff-reaksjon
anti-HBc
anti-HCV-EIA-positiv
antihypertensiv (n), pl. -er, ikke -a
antiinfektiv (n), pl. -er, ikke -a, bruk gjerne antimikrobielt middel

antikoagulant (m), pl. -er
antinevron-antistoffer
antimikrobielle midler
antocyan
antracen
antrakinon
anulus, f.eks. anulus conjunctivae (annulus)
aortaavklemming
aortokoronar
AO-systemet - Arbeitsgruppe für Osteosynthesenfragen (system for osteosyntese)
apeks (apex)
apex, f.eks. apex linguae, apex cordis (apeks)
apgarpoeng, -skår
aphasia (afasi)
apicalis (apikal)
apikal (apicalis)
Aplf - Alment praktiserende lægers forening, nå Allmennlegeforeningen
apné (m)
apopleksi (apoplexia)
apoplexia (apopleksi)
apotek (n), pl. -
appendektomi
appendicitis (appendisitt)
appendiks (= tillegg), se appendix
appendisitt (appendicitis)
appendix (= blindtarmsvedheng), se appendiks
arachnoidea, men araknoidal
arachnoiditis (araknoiditt)
arakidon
araknoidal, men arachnoidea
araknoiditt (arachnoiditis)
Arbeidslivets Komité mot Alkoholisme og Narkomani, fork. AKAN
ARDS - bruk akutt lungesvikt(syndrom), se RDS
areal (n), pl. -er
arrhythmia (arytmi)
artefakt
arteriol

arteriosklerose (fellesbegrep, inkluderer aterosklerose og ateromatose)
arteritis (arteritt) (= arteriebetennelse)
arthritis (artritt) (= leddbetennelse)
arthrosis (artrose)
artifisiell
artralgi
artrose (arthrosis)
arytmi (arrhythmia)
ASA-klassifisering (American Society of Anesthesiologists), ASA-klasse 1 etc.
ASAT - aspartataminotransferase
ascendensprotese
ascites
asfyksi (asphyxia)
asfyktisk
asphyxia (asfyksi)
assay, bruk om mulig prøve el. analyse
AST - antistreptolysintiter
ASTA - antistafylosintiter
asteni (asthenia)
astenisk
astenopi (asthenopia)
astenopisk
asthenia (asteni)
asthenopia (astenopi)
asthma, f.eks. asthma bronchiale (astma)
astma (asthma)
astmatisk
ataksi (ataxia)
ataraksikum, pl. ataraksika
ataxia (ataksi)
atelectasis, f.eks. atelectasis primaria (atelektase)
atelektase (atelectasis)
atero...
aterom (atheroma)
ateromatose, se arteriosklerose
aterosklerose, se arteriosklerose
atferd

atheroma (aterom)

ATP - adenosintrifosfat

ATPase (= enzym som spalter ATP)

atrieflimmer (n)

atrieflutter (n)

atrioventrikulær, se AV-blokk, AV-knute

atrieseptumdefekt

atskille

attføring, ikke være på attføring, bruk omskriving med attføringsytelser, -hjelp, -penger; tilstå attføringspenger, se trygd

audit, bruk kollegabasert læring

aurikulær

australiaantigen, se HBsAg

Australia-SH-antigen, Au-SH-antigen, australiaantigen

autosomt recessiv

auxologi, bruk auksologi

AV-blokk - atrioventrikulært blokk

av gårde

avleggs, avleggse

AV-knute - atrioventrikulærknute

A-vitamin

A-vitaminmangel

avklemming

AV-midler (= audiovisuelle hjelpemidler)

avspeile, gjenspeile, ikke hensepeile, men henspille på

av sted

axilla (aksille)

axis, men aksial

azotemi

b - blod

bacitracin

baculovirus

ba, av be

baktericid

bakteriemi

banding, bruk helst gastrisk innsnøring, øsofageal innsnøring; uttrykket brukes også om fargeteknikk

Barretts oesophagus
barsei, -avdeling, -seng
base excess (BE), bruk baseoverskudd
baseline, bruk utgangs..., f.eks. utgangsverdier, utgangsmateriale
baselineforskjeller, bruk forskjeller i utgangsverdier
BCG - Bacillus Calmette-Guérin
bd. - bind
BE - baseoverskudd
bearbeiding
bedriftshelsetjeneste
bedømmelse
begrensning
bein
beinete (adj), pl. -ete
beinmineraltetthet, -konsentrasjon
beinturnover, bruk beinomsetning
Bekhterevs sykdom, ikke Bechterew
beklometason
belladonna
Bence Jones' proteinuri (uten bindestrek)
benchmarking - en metode for å måle kvalitet på et helsetiltak, ved å sammenlikne egen praksis eller avdeling med andre praksiser eller avdelinger innen samme medisinske fagområde
benefit-risk-ratio, bruk nytte-risiko-ratio
benign-malign-ratio
benzen (= benzol)
benzodiazepin
benzofenon
benzokain
benzol (= benzen)
benzosyre
benzoyl
benzyl
betablokker eller β -blokker, pl. -e
betalaktam
betamimetika
betareseptor
betatalassemi

bias, bruk f.eks. utvalgsskjevhet, seleksjonsskjevhet

bifurkatur

bikarbonat

bilde-, ikke billed-, men billedlig, forbilledlig

bilediagnostikk, bruk bildedannende diagnostikk, se imaging

biopsere

biopsi

BiPAP – bilevel positive airways pressure; to ulike positive luftveistrykk el. positivt luftveistrykk med to nivåer, se PAP

bl.a.

blefaritt (blepharitis)

blepharitis (blefaritt)

blindstudie

blinkcelle, målcelle, ikke target cell

blod, se fryst

blodcelle, ikke blodlegeme; hvite/røde blodceller, ikke hvite/røde alene

blodfløde, bruk blodstrøm

blodgassundersøkelse

blod-glukose eller b-glukose

blodgruppe - A, B, O (bokstaven O)

blod-hjerne-barriere

blodlapp, ikke blood patch

blodstrøm, ikke blood flow, ikke blodfløde

blodstrømsmåling

blokade

blokk (n), (= blokkering)

blokke (= utvide), blokking

blokker (m), f.eks. betablokker, pl. blokkere

blokkere (= lage en blokade)

blood patch, bruk blodlapp

blood flow, bruk blodstrøm

blot eller blotting, f.eks. Southern blot

blow out, bruk utblåsing, men blow out-fraktur

B-lymfocyt

Blå Kors Klinik

blåresept

BMI - body mass index, bruk kroppsmasseindeks, men BMI <30

body mass index (BMI), bruk kroppsmasseindeks, men BMI <30

boosterdose, bruk helst forsterkningsdose
boostre, bruk gi en forsterkningsdose
borderline, bruk helst grensetilfelle, grensetilstand
botulinumtoksin (måles i 100 enheter per ml)
brachycephalus, men brakykefal
bradycardia (bradykardi)
bradykardi (bradycardia)
brakial (brachialis)
brakt, av bringe
brakykefal, men brachycephalus
brifing
broket, ikke broget
bronchitis (bronkitt)
bronchus, kun som del av lat. uttrykk, ellers bronkie
bronki...
bronkial
bronkie (m), pl. -r
bronkitt (bronchitis)
bronko...
bryst (n), pl. -; om kvinnebryst: pl. -er
BT - blodtrykk (i sykehistorier og tabeller)
bucca, men bukkal
budbringer-RNA-molekyl, mRNA
buffycoat, bruk gjerne lettcellelag
burst fracture, bruk eksplosjonsbrudd
butan
butanol
butyl
butylen
bygd, av bygge
bygda, landsbygda
bypassoperasjon
byretten, men Høyesterett, Trygderetten
byte, f.eks. kilobyte

ca.
cachexia (kakeksi)

CAG (= cytosin – adenin – guanin)
Calvé-Legg-Perthes' syndrom
calyx, pl. calyces
Campylobacter pylori, forandret til Helicobacter pylori
campylobacteriose
Canada, men kanadisk
canalis, f.eks. canalis carpi
cancer, f.eks. cancer bronchialis, ikke bruk ca.; ved generell omtale bruk helst kreft
cancerophobia (kankrofobi)
caput, f.eks. caput femoris
carcinoma (karsinom)
cardia, men kardial
cardiac output, bruk hjertets minuttvolum
caroticus, f.eks. sinus caroticus
carotis
carpus, men karpal
case control-studie, case control-undersøkelse (forslag til norsk oversettelse mottas gjerne), i noen tilfeller pasient-kontroll-undersøkelse
case-finding, bruk oppsporing av nye tilfeller
cataracta (katarakt)
catarrhus (katarr)
catgut
cauda, f.eks. cauda pancreatis, men kaudal
cava, men kaval
caverna (kaverne)
CD-nummer (= cluster of differentiation), gjelder antigenes
CD-ROM
cefalosporin, bruk kefalosporin
cefotest
cellulær
Centers for Disease Control and Prevention (CDC)
centroblast
centrocytt
centrom, se sentrom
cephalalgia (kefalalgi)
cephalotomia (kefalotomi)
cephalus, men kefal
cerclage

cerebral
cerebrovaskulær
cervikal, men cervix
cerviko...
cervisitt
cervix, men cervikal
chelate, se kelat
chemotaxis (kjemotakse)
Ch (= omkrets i mm); Charrières skala
Chlamydia, f.eks. Chlamydia trachomatis, C trachomatis
chlamydiapositiv
chlamydiaantistoffpositiv
cholat, bruk kolat
choledochus, men kolecystektomi, kolecystitt
CHOP - kombinasjonsterapi med cyklofosamid, doksorubicin, vinkristin, prednison, se SODA, COP, SOP
chorion, men koriotrop
choriongonadotropin
choroidea, men koroidal
Christiania (1624-1877), se Kristiania
chronic fatigue syndrome, bruk kronisk tretthetssyndrom
chylangioma (kylangiom)
chylothorax, ikke kylothorax
chylus, men kyløs
chymo..., bruk kymo...
ciklosporin
cirkumcisjon, eller omskjæring
cirkumferens
cirrhose (cirrhosis)
cirrhosis (cirrhose)
cirrhøs
13-cis-retinsyre
citrus, men sitronsyre, sitrusfrukt
CK – kreatinkinase
CK-MB – kreatinkinase (M = muscle, B = brain)
claustrophobia (klaustrofobi)
clavicula, men klavikulær
clearance (forslag til norsk oversettelse mottas gjerne)

clonus, men klonisk
cluster, bruk ansamling, men cluster-hodepine
CMV, bruk cytomegalovirus
CNS, bruk sentralnervesystemet
coarctatio (koarktasjon)
coccygodynia (= smerter i halebeinet) (koksygodyni)
cochlea, men kokleær
codon, bruk kodon
coecum, men cøkal, cøkostomi
coeloma (cølom)
coitus, men koital
colectomia (kolektomi)
colitis (kolitt)
collum
colon
Colorectalancerregisteret
coloscopy, bruk koloskopi
colostomia, bruk kolostomi
colostrum
columna lumbalis (lumbalcolumna)
compliance, bruk helst etterlevelse; i andre sammenhenger: lungeelastisitet, myokards relaksasjonsevne
condyloma (kondylom)
conjunctiva
conjunctivitis (konjunktivitt)
COP - CHOP uten doksorubicin, se CHOP
copy number variation, bruk kopitallsvariasjon
cor, men ...kardi, kardial
corium
cornea, men korneal
corona, men koronar
corpus, men korporal
cortex, men kortikal
corticalis (kortikal)
costa, men kostal
cost benefit, bruk kostnad-nytte
COX-1, COX-2
COX-2-hemmer

coxalgia (koxsalgi)
coxarthrosis (koxsartrose)
coxitis (koxsitt)
coxsackievirus
CPAP, bruk kontinuerlig overtrykk, se PAP, nCPAP
cranium (kranium)
cremasterrefleks
Creutzfeldt-Jakobs sykdom
crico..., bruk kriko...
crista, pl. cristae
Crohns sykdom
crossover, bruk kryssforsøk, kryssundersøkelse
CRP - C-reaktivt protein
crus, pl. crura
crusta (kruste)
CT - computertomografi
CT-undersøkelse, CT-..., men CT abdomen, thorax; tynnsjikt-CT
cubitus, men kubital, bruk albue
cuff, bruk om mulig mansjett, slynge, tetningsballong
curare, curarisering
¹⁴C-urea-pusteprobe
curette, se kyrette
curettag, bruk utskrapning
cutis, men kutan
cut off, bruk grense, grenseverdi
CW – continuous wave, bruk kontinuerlig dopplersignal
cyan, cyanose
cyclitis (syklitt)
cyclothymia (syklotymi)
cyklamat
cyklofosfamid
cyklosporin A, bruk ciklosporin
CYP17
cyste (cystis)
cystein
cysticercosis (cysticerkose)
cysticerkose (cysticercosis)

cystin, cystinuri, cystisk
cystis (cyste)
cystitis (cystitt)
cystitt (cystitis)
cystoskopi
cytometri
cytopeni
cytose, cytær, men ...cytt
cytostatikum, pl. cytostatika
...cytt, men cytose, cytær
cøkal, men coecum
cøkostomi
cøliakakompresjonssyndromet
cøliaki
cølom (coeloma)

d - døgn

dakron

DAMP - deficits in attention, motor control and perception, se ADHD

...danning, se -ing-ord

dB - decibel

DDD - defined daily doses; definerte døgndoser

de (i subjektsform)

debridement

debrifing (psykiatri)

decorticatio (dekortikasjon)

decubitus, men dekubital

defekasjon

deficit, bruk mangel, underskudd, svikt

dekalin

dekan

dekortikasjon (decorticatio)

dekstral

dekstran

dekstro...

dekstrokardi (dextrocardia)

dekstroponert

dekstrose
delesjon
delirium
delirøs, bruk delirisk
deltakelse
deltaker
dem (i objektsform)
den annen verdenskrig
dendritis (dendritt)
dendrittisk
dendritt (dendritis)
denerveringsaktivitet
den gang
Den Hellige Ånd
Kreftforeningen, tidl. Den Norske Kreftforening.
Den norske legeforening, fork. Legeforeningen
Den norske tannlegeforening, fork. NTF
den slags
deoksy...
Dep (= departement), i postadresse
departementene, hvert enkelt skrives med stor forbokstav, f.eks.
Utenriksdepartementet
depressiver, ikke depressiva
derimot
dermatitis (dermatitt)
dermatitt (dermatitis)
descendens
descendere
deselerasjon (= mots. akselerasjon)
deskvamasjon
deskvamerende
Det norske medisinske Selskab
Det Norske Videnskaps-Akademi
Det norske Veritas
detorkvering
dexter, dextra, dextrum
dextro... , bruk deokstro...
dextrocardia (dekstrokardi)

df - degrees of freedom; frihetsgrader
diafragma (diaphragma)
diagnose (deling: dia-gnose)
diagnoserelaterte grupper (DRG)
diagnostikk
diaphragma (diafragma)
diaré (diarrhoea)
diarrhoea (diaré)
diastase
diatermi
diazoo...
dienøstrol
dietetiker
diett
difenyl...
differensial...
difteri-kikhoste-tetanus-vaksine
dikumarol
dilatasjon (dilatatio)
dilatatio (dilatasjon)
dilatator
dilatere
Direktoratet for arbeidstilsynet
dislocatio (dislokasjon)
dislokasjon (dislocatio)
dislokere
dissekere, disseksjon
distant-flap, bruk regionallapp
dit hen
diuretikum, pl. diuretika
diversity, bruk mangfold
diverticulitis (divertikulitt)
diverticulum (divertikkel)
divertikkel (m) (diverticulum)
divertikulitt (diverticulitis)
DNA - deoksyribonukleinsyre
DNA-flowcytometri, bruk DNA-væskestrømscytometri

DNA-mikromatrise
DNase - deoksyribonuklease, se RNase
DNA-fingerprinting
DNA-væskestrømscytometri, ikke DNA-flowcytometri
dobbelblind kryssforsøksmetodikk
dobbelblind undersøkelse
dobbelblindt forsøk
dobbeltpublisering
doctor's delay, bruk legeforsinkelse, se patient's delay
doksorubicin
dolikokefal
donor, pl. donorer
doppler... f.eks. dopplerekkokardiografi, se laser
dose-respons-effekt
Downs syndrom
dratt, av dra
drepeceller, ikke K-celler eller killer cells
DRG - diagnoserelaterte grupper
dr.med.
dro, av dra
drop attack, bruk fallanfall
drop foot, bruk droppfot
drop out, bruk frafall
drug of choice, bruk beste preparatvalg, førstevalg(spreparat)
DSM - diagnostic and statistical manual of mental disorders; DSM-III-R, DSM IV
(kom i 1993)
ductus, men duktal
Dukes` klassifikasjon (kolorektale svulster)
duodenal switch, bruk duodenal omkobling
dupleks, dupleksundersøkelse
dvs.
dyrking
dysfagi (dysphagia)
dysmenoré (dysmenorrhea)
dysmenorrhea (dysmenoré)
dysphagia (dysfagi)
dyspné
dyspneisk

dystrofi (dystrophia)

dystrophia (dystrofi)

dødelighet, høy/lav dødelighet

dødshjelp, dødshjelpsdebatt

Eaton-Lamberts syndrom (myastenisk syndrom)

Ebola-virus

ecchymosis (ekchymose)

ECHO-virus - enteric cytopathogenic human orphan virus

eclampsia (eklamsi)

E coli O157

ECT, bruk elektrokonvulsiv behandling, elektrosjokkbehandling

ecthyma (ektym)

ecu (m), -en, pl. -er, -ene

eczema (eksem)

EDTA - ethylenediaminetetraacetic acid; etylendiamintetraeddiksyre

EDTA-blod, -plasma

EEG - elektroencefalografi/-gram

effekter, se fixed effects, random effects

efflorescens (efflorescentia)

efflorescentia (efflorescens)

eggehvitestoff, bruk protein

Ehlers-Danlos' syndrom

eikosapentaensyre

ejakulasjon

ejeksjon

ejisere

EKG - elektrokardiografi/-gram, 24-timers-EKG, 24-timers-EKG-registrering, 12-kanals-EKG, arbeids-EKG-test

ekinokokk, -ose

ekko, interfaceekko, bruk overgangsekko

ekkodoppler, se ultralyddopplertechnik

ekkogen, ekkogenitet; hypoekkogen, hyperekkogen, høyekkogen, lavekkogen

ekkorik

ekchymose (ecchymosis)

eklamsi (eclampsia)

e.Kr. - etter Kristus

eksantem (exanthema)

eksaserbasjon (exacerbatio)
eksem (eczema)
eksematøs
eksempel, eksemplet
ekserese (exairesis)
eksessiv
eksfoliativ, eksfoliere
eksidere
eksisjon
eksitasjon
eksitere
ekskoriasjon (excoriatio)
ekskresens (excrementia)
ekskresjon
ekso...
eksokrin
ekson
eksostose (exostosis)
ekspanderer (m), pl. -e, -erne
ekspektorat
ekspektorere
ekspirere
ekspirium
eksplorasjon
ekstendere
ekstensor (extensor) (=strekke-muskel)
ekstirpasjon (exstirpatio)
ekstirpere, ekstirpasjon
ekstra... , både i betydningen i tillegg til, og utenfor
ekstremitet
ekstrofi (extrophia)
ekstubere
eksudat, eksudativ, eksudasjon
ekssufflere, ikke exsufflere
...ektasi
...ektomi
ektopisk

ektym (ecthyma)
ekvivalenter (enheden), bruk mol
Eldre legers forening (Elf)
elektroencefalografi/-gram
elektrokonvertere, elektrokonvertering
elektrolytisk
elektrolytt
elektronisk databehandling, EDB
ELISA - enzyme linked immunosorbent assay
-else-ord (i motsetning til ord på -ing): anvendelse (kan ofte erstattes med bruk),
deltakelse, etterlevelse, hendelse, innleggelse, misdannelse
embolus (m), pl.-er
emboli (m), pl.-ier
embolisme
embryo (n), pl. -er
emfysem (emphysema)
EMG - elektromyografi/-gram
empati
emphysema (emfysem)
empty sella, bruk tom sella
empyem (n), pl. -er
en (ubest. pron.), bruk man
enanthem (enanthema)
enanthema (enanthem)
en bloc
encefalitisk
encefalitt (encephalitis)
encefalopati
encephalitis (encefalitt)
encephalon
enda (gradsadv.) (han er enda mindre), se ennå
en del
ende-til-ende-anastomose
endokard, endokarditt
endokrin
endorfin
endose...
endotel

endotelin
eneggede
engangsdose
enhver, ethvert
enkeltbasevariasjon eller enkeltnukleotidpolymorfisme (single nucleotide polymorphism)
enkeltnukleotidpolymorfisme eller enkeltbasevariasjon (single nucleotide polymorphism)
enkeltsutursynostoser, men multisutur kraniosynostose
enkoprese
enlegepraksis
enliters presisjonspumpe (i to ord)
enliterspumpe (i ett ord)
ennå (tidsadv.) (det er ennå tid), se enda
enucleatio (enukleasjon)
enukleasjon (enucleatio)
enzym
epicondylus, f.eks. epicondylus lateralis (epikondyl)
epikard
epikondyl (epicondylus)
epikondylitt (epicondylitis)
epistakse (epistaxis), bruk helst neseblødning
epistaxis (epistakse)
epitel
epiteliom (epithelioma)
epithelioma (epiteliom)
e-post, ikke e-mail
Epstein-Barr-virus, Epstein-Barr-virusinfeksjon
eradikere, eradikasjon, bruk helst utrydde, utryddelse
er blitt, ikke har blitt
ERCP - endoskopisk retrograd kolangiopankreatikografi
ervert immunsviktsyndrom, aids, ikke AIDS
erytem (erythema)
erythema (erytem)
erytrocytt, erytrocytær
erytropoese
erytropoetisk
erytropoietin

eschara, men eskar...
ester (m), pl. -e
etan
etanol
eter
ethmoidalis (etmoidal)
etmoidal (ethmoidalis)
et par
etter at
etter hvert
etterlevelse
etter som (= etter hvert som) eller ettersom (= fordi)
etyl
etylen
eufori (euphoria)
euforiserende
eugenikk
eugenisk
eukalyptus
euphoria (eufori)
eutanasi, bruk også dødshjelp
ev. - eventuelt, ikke evt.
evidence based medicine, bruk kunnskapsbasert medisin
evoked potentials, bruk reaksjonspotensialer
exacerbatio (eksaserbasjon)
exairesis (ekserese)
exanthema (eksantem)
excoriatio (ekskoriasjon)
excrementia (ekskresens)
exo... , bruk ekso...
exon, bruk ekson
exophthalmus, f.eks. exophthalmus intermittens
exostosis (eksostose)
exstirpatio (ekstirpasjon)
exsufflatio, bruk helst utsuging
exsufflere, bruk ekssufflere
extensor (ekstensor) (= strekkemuskel)

extra... , bruk ekstra..., både i betydningen i tillegg til, og utenfor
extrophia (ekstrofi)

F, fork. for french (måleenhet, f.eks. for tykkelsen på kateter);

French-skalaen (french 18 =6mm diameter)

FAB-klassifisering (= French-American-British)

facial (facialis)

facialis (facial)

fagfelle vurdering

failure to thrive, bruk dårlig trivsel, mistrivsel

falciparum malaria

falangeal, men phalanx

fallanfall

fallgruve

falskt positiv, pl. falskt positive (tilsvarende negativ(e))

FAM = felles akutt mottak

farge

farmakon, pl. farmaka

faryngeal, men pharynx

fascia (fascie)

fascie (m) (fascia)

fasciell

fascikulær, fascikulasjon

fasilitet

fastende blodsukkernivå, ev. fasteblodsukker

fastende glukosenivå, insulinnivå

fastlegesystem, -ordning

fastlønte

fatty streaks, bruk fettstriper

fauces

faukal

FCO_2 (E) – CO_2 -fraksjonen i ekspirasjonsluft, ikke F_ECO_2

FDA – Food and Drug Administration

feces, ikke fæces

F_ECO_2 , bruk FCO_2 (E)

feedback, bruk helst tilbakemelding, tilbake...

fee-for-service payment, bruk stykkprisbetaling

Feiringklinikken
fekal, fekalia
fekalitt
f.eks.
fekulent
felt (n), pl. -er
fenacetin
fenantren
fenazon
fenoksybenzamin
fenol
fenolftalein
fenotiazin
feokromocytom (pheochromocytoma)
FEV - forsert ekspiratorisk volum
FEV₁ – forsert ekspiratorisk volum etter ett sekund, se SFEV₁
fiber, pl. fibre
fibroblast vekstfaktor, bruk fibroblastderivert vekstfaktor
fibrinolyse, bruk fibrinolytisk behandling
FIGO-stadium I, IA, II
fimose (phimosis)
finger, pl. fingrer
Finland
finnes, ikke fins
Finnmark
FISH – fluorescent in situ-hybridisering(steknikk)
fynnålsaspirasjon (cytologi), se grovnålsbiopsi
F_IO₂, bruk FO₂ (I)
firedel, eller 1/4
Fishers eksakte test (ikke Fishers x²-test)
fissur
fixed effects, bruk faste effekter; se random effects
fjerning
Fjernsynet, som avdeling i NRK
f.Kr. - før Kristus
fl - femtoliter; f.eks. MCV 123 fl
flebitt (phlebitis)

fleksur, men flexura coli
flerlegepraksis
flerling, f.eks. flerlingfødsel
flow, bruk strøm, strømning, f.eks. strømningshastighet
flow, i kombinasjon med trykk, se trykk
flowcytometri, bruk væskestrømscytometri
flowmetri, bruk blodstrømsmåling, ev. urinstrømsmåling
fluor, fluorid
fluorescens
fluorescere
flushing, bruk rødme
fløde, bruk strøm
flåttbåren encefalitt, skriv gjerne skogflåttencefalitt
 $FO_2(I)$ – O_2 -fraksjonen i inspirasjonsluft, ikke $F_I O_2$
Food and Drug Administration (FDA)
foetus (føtus)
fokal
FOKLUS, se NOKLUS
fokus, pl. -er
foleykateter
folinsyre, ikke folsyre; serum-folinsyre el. s-folinsyre; erytrocytt-folinsyre el. e-folinsyre
Folkehelsa, fork. for Statens institutt for folkehelse, nå: Folkehelseinstituttet, fork. for Nasjonalt folkehelseinstitutt
Folkehelseinstituttet, fork. for Nasjonalt folkehelseinstitutt
folkeregisteret
folketrygden
follikkel, follikulær
follow-up, bruk oppfølging
fontanell (m)
forearm flap, bruk underarmslapp
forebygging
Foreningen for leger i vitenskapelige stillinger (LVS)
forenlig
foreskrive (= ordinere, bestemme, anbefale), f.eks. legen
foreskrev diett og klimaforandring; etter foreskrevne regler; pasienten tok sin foreskrevne medisin, se forskrive
foreskrivning (= veiledning om bruk av medikamenter, mosjon, mat, drikke etc.), f.eks. legens foreskrivning av fullstendig ro, se forskrivning

forholdsregler
forhøyet
forkortelse
forkorting, f.eks. beinforkorting
for lengst
forløper, ikke precursor
formaldehyd
forresten
forskning
forskrive (= bestille skriftlig), f.eks. legene forskriver store mengder sovemedisiner per år; medisin forskrevet på blåresept, se foreskrive
forskrivning (= skriftlig rekvirering, f.eks. på resept), f.eks. legemiddelforskrivning, forskrivningssedler, legers forskrivningspraksis etc., se foreskrivning
forstadium, ikke precursor
forstrekning
forstuing
forstås, ikke forståes
Forsvaret
Forsvarets sanitet (FSAN)
for så vidt
fortolkning
foruten
forverrelse, bruk forverring
forverring, ikke forverrelse
for øvrig
fosfamid
fosfen
fosgen
foster (n), -et, pl. -tre, -trene
foto (n), pl. foto
fractura (fraktur)
fragil X-syndrom, se X-kromosom
fraktur (fractura)
fraråde
frem, ikke fram
fremfor (= foran) (umettede fremfor mettede fettsyrer)
french, fork. F
frigjørende faktor, ikke releasing factor

frigjørende hormon, f.eks. hypotalamiske frigjørende hormoner

fronto-naso-orbital, f.eks. fronto-naso-orbitalregionen

frosset (personen var frosset i hjel), se fryst

fruktose

fryst (dypfryst blod), ferskfrosset blod, bruk nytappet og fryst blod, se frosset

FSH - follikkelstimulerende hormon

ftalsyre

ftisis (phtisis)

fuksin

fundoplikasjon

funiculus (funikkel)

funikkel (funiculus)

funksjonshemning, funksjonshemmet, helst ikke handikap, handikappet

furan

furunkulitt

FVC, se FVK

FVK - forsert vitalkapasitet, tidl. FVC

Fylkesdelen av ordningen for kvalitetssikring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus (FOKLUS), se NOKLUS

fylling, venefylling, fyllingstrykk

fytol

fæces, bruk feces

færre

førstelinjetjenesten

føtal

føtus (foetus)

fås, ikke fåes

g/100ml, ikke g%

GABA - gammaaminobutyric acid (smørsyre)

Gades Institutt

galactosemia, bruk galaktosemi

galaktose

gancyklovir

ganglion (n), pl. -lier

gangren (m), pl. -er

GAS – gruppe A-streptokokker (kan brukes i sammensatte ord, skrives ellers full ut)

gastrectomia, bruk gastrektomi

gastrisk
gastroskopi
gate, ikke gt., f.eks. Frederik Stangs gate, Storgaten
gauge (måleenhet), fork. gg
ga
gebet, bruk område
gelatin
generaliserte tonisk-kloniske anfall
generalsekretæren
generiske legemidler (=som markedsføres under generisk navn)
Genève
geriater, ikke geriatriker
gerodontologi
gestasjons... , bruk svangerskaps...
gestasjonsalder, se svangerskapsalder eller svangerskapsvarighet
gg - gauge (måleenhet)
giemsafarging, men May-Grünwald-Giemsafarging
Giftinformasjonen, tidl. Giftinformasjonssentralen
gingiva, gingival
gis, ikke gies
gjennomlysning
gjenoppliving, bruk helst resuscitering
gjenspeile, avspeile, ikke henspeile, men henspille på
glandel (glandula), bruk helst kjertel, lymfeknute
glandelsvulst, bruk lymfeknutesvulst
glandula (glandel)
glaukom
glioblastom (n) (glioblastoma)
glioblastoma (glioblastom)
gliom (n) (glioma)
glioma (gliom)
glossitis (glossitt)
glossitt (glossitis)
glukosamin
glukose
glukosuri
glukosylere

glutansyre
glutation
glykan
glykemi
glykere
glykogen
glykogenese
glykol
glykosid
glyoksylsyre
glyseridemi
glyserol, tidl. glyserin
glyserolnitrat, tidl. nitroglyserin, nitroglyserol, bruk glyseroltrinitrat
glyseroltrinitrat
glysin
godkjenning
golfkrigssyndromet
gonoré (gonorrhoea)
gonoreisk
gonorrhoea (gonoré)
graft, bruk helst transplantat, ev. karprotese, aortaprotese
graft versus host disease, bruk transplantat-mot-vert-sykdom
gramfarging, se giemsa-farging
gramnegativ
grampositiv
grand mal-anfall
granulocytopeni (granulocytopenia)
granulocytopenia (granulocytopeni)
granulocyttkolonistimulerende faktor
granulocytt-makrofag-kolonistimulerende faktor
Graves sykdom
GRE – glykopeptidresistente enterokokker, se VRE
GRF, bruk veksthormonfrigjørende faktor
grisgrendt
groin-flap, bruk lyskelapp
grovnålsbiopsi el. sylindربیopsi (histologi), se finnålsaspirasjon
GT - gammaglutamyltranspeptidase/-transferase

guide gutter, bruk ledesonde
guide wire, bruk ledevaier
GVH - transplantat-mot-vert-reaksjon, -sykdom
gynekomasti

h, fork. for time internasjonalt, se t
H₂ – histamin₂-reseptor
haematopoiesis (hematopoese)
Haemophilus influenzae
Haemophilus influenzae type b
haemorrhagia (hemoragi)
hallusinogen
hallusinose
halotan
ham (i objektsform)
HAMD – Hamilton Depression Rating Scale
han (i subjektsform)
handikap (n), -et
handikappet, bruk helst funksjonshemmet
hannrotter, F344-hannrotter
Hans/Hennes Majestet (om kongen og dronningen), se H.M. Kongen/Dronningen
hard
harde endepunkter, skriv helst om, f.eks. sykkelighet og dødelighet
hardware, bruk maskinvare
hasj, kortform av hasjisj
Haukeland Universitetssjukehus
HAV, bruk hepatitt A-virus
Hb - hemoglobin
HbA_{1c} - glykosylert hemoglobin A
HbA₂ variant av hemoglobin som det normalt er lite av, men mye ved talassemi
HBcAg - hepatitt B-kjerneantigen (core), bruk gjerne hepatitt B-kapsidantigen
HBeAg - hepatitt Be-antigen
HBsAg - hepatitt B-overflateantigen (surface), tidligere kalt australiaantigen
HBs-antigen, bruk HBsAg, se HBsAg, HBcAg, HBeAg
HBV, bruk hepatitt B-virus
HCG - humant choriongonadotropin
HCV, bruk hepatitt C-virus

HDL - high density lipoprotein
heksa...
hekso...
Helicobacter pylori, tidl. Campylobacter pylori
Helse-Norge
Helsedirektoratet, nå Statens helsetilsyn
Helseregion Nord-Norge: Finnmark, Troms og Nordland
Helseregion Midt-Norge: Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal
Helseregion Vest: Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland
Helseregion Øst: Oppland, Hedmark, Akershus, Oslo og Østfold
Helseregion Sør: Vestfold, Buskerud, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder
Helsetilsynet, fork. for Statens helsetilsyn
Helsevesenets system for Elektronisk Informasjonsutveksling (HEI)
Helsinkierklæringen/Helsinkideklarasjonen (gjengitt i Tidsskriftet nr. 6/2001 s. 752)
HELTEF - Stiftelse for helsetjenesteforskning; Akershus universitetssykehus
hem-, ikke heme-, f.eks. hem-hem-interaksjon
hemat...
hematokrit
hematoksylin
hematom (n), pl. -er
hematopoese (haematopoiesis)
hematopoetisk
HEMIL-senteret; ved Universitetet i Bergen
hemin
hemjern
hemning, helst ikke inhibisjon
hemoglobin, f.eks. Hb 12,8 g/100ml
hemolyse
hemoptyse (m), pl. -r
hemoragi (haemorrhagia)
hemoragisk
hemoroidal
hemoroide, pl. -r (haemorrhoids, pl. haemorrhoides)
hendelse
hepar
heparin
hepatiko...

hepatitt B-vaksine
hepatitt (hepatitis)
heptan
hereditær ikke-polypøs kolorektal cancer
heretter
herfra
herpes
herpes simplex-virus
herpes simplex-virus type 1, eller herpes simplex type 1-virus, HSV-1; samme mønster gjelder for type2
herpes simplex 1-virusencefalitt, eller HSV-1-encefalitt
herpes simplex 1-virus, eller HSV-1
Hg - kvikksølv (tilsvarende for andre grunnstoffer)
hhv. – henholdsvis
hilum (tidl. hilus)
histogenese
histokompatibilitet, se vevsforlikelighet
hiv - humant immunsviktivirus, ikke HIV
hivantistoff
hivantistoffpositiv
hivpositiv
hjelptrengende
hjernerød, bruk total hjernenekrose, ev. hjerneødeleggelse
hjerterinfarkt
hjerne-lunge-maskin
hjerne- og karsykdommer
hjerterets minuttvolum, ikke cardiac output
H.K.H. Kronprinsen
HLA-antigen - humant leukocyttantigen (vevstypeantigen)
HLA-B27-antigen
HLA-klasse, f.eks. HLA-klasse 1
HLA-peptidkompleks
HLR minus, ikke R-
HMAS, se høydosebehandling...
HMA-CoA-reduktase (=hydroksymetylglutaryl-koenzym A-reduktase)
H.M. Kongen/Dronningen, ev. H.M. Kong Harald/Dronning Sonja, se Hans/Hennes Majestet
hode-hals-området

homøoboks

homøopati

homøotisk

homøostase

Hongkong

hospice (forslag til norsk oversettelse mottas gjerne)

hospital (adj), brukes ikke, se prehospital

hovedtariffen

hovedsakelig

hovedstammestnose, venstre hovedstamme-stenose

HRCT – high resolution computer tomography, bruk høyoppløsningscomputertomografi ev.

høyoppløsnings-CT

hudtype I, II, III IV

Human-Etisk Forbund

Human Genome Project (HGP), Humant genom-prosjektet. Internasjonalt vitenskapelig prosjekt med basis i USA, som tar sikte på å kartlegge den samlede menneskelige arvemasse. En internasjonal forskerorganisasjon, HUGO, er opprettet for å koordinere prosjektet

Human Genome Organisation (HUGO)

human vevsplasminogenaktivator, se tPA

humant immunsviktivirus, hiv, ikke HIV

humant papillomvirus

humant T-cellelymfotropt virus, HTLV-I; HTLV-II

hyperkinetisk forstyrrelse, se MBD, DAMP, AD/HD

hvirvel, bruk virvel

hvorav

hvor hen

hvorigjennom

hvorvidt (det avhenger av deg hvorvidt det skal skje) eller hvor vidt (han spurte hvor vidt skjørtet skulle være)

HVPU - Helsevernet for psykisk utviklingshemmede, nedlagt

hydrazon

hydrocele (n)

hydrocephalus

hydrogen, ikke vannstoff

hydrokarbon

hydroklorid

hydroksid

hydroksy...

hydroksymetylglutaryl-koenzym A-reduktaseaktivitet

17 α -hydroksyprogesteron; testosteron/ 17 α -hydroksyprogesteron-ratio;
testosteron/17-OH-progesteron-ratio

hyperkalemi

hyperkalsemi

hyperkalsuri

hyperkapni - patologisk økt $p\text{CO}_2$ i blodet

hyperkarbi - patologisk økt $p\text{CO}_2$ i blodet

hyperkinetisk forstyrrelse, se MBD, DAMP, AD/HD

hyperlipemi, bruk hyperlipidemi, se lipidemi

hyperlipidemi

hypernatremi

hyperoksemi - økt mengde av totaloksygen i blodet

hypnotikum, pl. hypnotika

hypokapni - patologisk nedsatt $p\text{CO}_2$ i blodet

hypokarbi - patologisk nedsatt $p\text{CO}_2$ i blodet

hypokonder, hypokondri

hypokrom

hypoksemi - nedsatt mengde av totaloksygen i blodet

hypoksi (hypoxia) - nedsatt eller opphevet oksygentilgang til vevene og cellene

hypotalamisk

hypotermi

hypothalamus, men hypotalamisk

hypotyreose

hypoxia (hypoksi)

hytta

Hæren

høydose

høydosebehandling med autolog stamcellestøtte

høyskole

høyoppløsningscomputertomografi, ev. høyoppløsnings-CT, se HRCT

Høyesterett

høytlønnen, pl. høytlønnte, høytlønns...

høyttaler

høyttravende

i, eller ved, avdeling, ikke på, f.eks. pasienten trives i avdelingen, forskingen foregår ved medisinsk avdeling

i, eller ved, sykehus, ikke på, f.eks. pasienten legges inn i sykehus,

i alle fall el. iallfall

i alt

iblant

ICD - klassifikasjonssystem for diagnoser (f.eks. ICD-10)

ICPC - International Classification of Primary Care, klassifikasjonsverktøy for primærhelsetjenesten

icterus, men ikterisk

i dag

idé, pl. ideer

idet

IE - internasjonal enhet (måleenhet) (norsk)

ifølge (ifølge loven) eller i følge (de kom i følge)

i gang

IgA - immunglobulin A, IgA-nerfritt (IgAN)

IgD - immunglobulin D

IgE - immunglobulin E

IgG - immunglobulin G

IgM - immunglobulin M

i grunnen

i hvert fall

ikke-, helst ikke non-

ikke-invasiv

ikke-reseptorantistoffer

ikke signifikant, f.eks. forskjellen er ikke signifikant, derimot ikke-signifikante forskjeller

ikke-steroide antiinflammatoriske midler (NSAID)

ikterisk

iktyose

ileocøkal

ileostomi

ileotomi

iliaca, kun som del av lat. uttrykk, f.eks. a. iliaca

iliakal, ikke iliaka...

iliosakral

imaging, bruk bildedannende diagnostikk

imellom

imidazol

immunglobulin-supergenfamilien, ikke supergener

immunkompromittert

immunoassay, bruk immunologisk analyse, se assay

immunpositivitet

immunsuppresjon, ikke immuno...

immunsuppressiv (n), pl. -er

imot

inborn error of metabolism, bruk medfødt stoffskiftefeil

incest

incentiv

incidens, bruk insidens

incisiv (= fortann), incisal (adj.)

incidere

incisjon

incitament

incitere

indeks

indisium

indoksyd

infarctus, f.eks. infarctus myocardii (infarkt)

infarkt (n), pl. -er

infarktisk (utregnet tallverdi, median verdi, brukt av SHUS)

infarsere

infeksiøs

inferiør

infibulasjon

infisere

inflammatorisk tarm, bruk inflammatorisk tarmsykdom

influenza

informasjonsteknologi (IT)

infundere

infusjon

ingenting

-ing-ord (i motsetning til ord på -else): avklemming, bearbeiding, danning, dyrking, fjerning, forebygging, forverring, godkjenning, innsetting, kardanning, målsetting, nydanning, omarbeiding, oppfølging, tilrettelegging, tolking, utarbeiding

inguinalis (ingvinal)
ingvinal (inguinalis)
inhibisjon, bruk helst hemning
injeksjon
injisere
injury-mønster, bruk skademønster
inkarserere, inkarserasjon
inklusive
inkontinens, stress..., urge...
in mente (lat.), i mente (norsk)
innforstått
inngift, bruk tilførsel, innsetting
innleggelse
innervasjon
innsetting (f.eks. av kateter)
innstikkssted
inntil
inokulasjon
inositol
insekticid
insersjon (insertio)
insertio (insersjon)
insidens (= hyppighet), ikke incidens; insidensratio
in situ
instillere
Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin (tidl. Institutt for allmenntilleggsmedisin og samfunnsmedisinske fag)
insulin-like growth factor, bruk insulinliknende vekstfaktor
intensivmedisin
"intention to treat"- prinsippet, bruk behandlingsintensjonsprinsippet, skriv gjerne om
intention to treat, bruk helst i den hensikt å behandle
interfaceekko, bruk overgangsekko
interfalangealledd
interferon- α el. alfainterferon, ikke interferon-alfa
interkurrent
intermitterende
International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW); norsk avdeling:
Norske leger mot atomvåpen (NLA)

Internett

Internett-bruker

internist, bruk indremedisiner

internkontroll - system for planlegging, utførelse og vedlikehold av virksomhet og tjenester, i samsvar med allment aksepterte faglige normer og krav fastsatt i lov eller i medhold av lov, forskrifter eller retningslinjer

interstitiell

intoksikasjon

intraartikulær

intrakranial

intratekal

intravenøs, ikke i.v.

intravenøse stoffmisbrukere

intrinsic factor, bruk intrinsisk faktor

intrinsisk faktor, ikke intrinsic factor

intron

invasiv, minimalt invasiv kirurgi

inversjon, invertert

in vitro-aktivitet

in vitro-fertilisering, ikke IVF

in vivo

iohexol, bruk joheksol

ion

IPPNW - International Physicians for the Prevention of Nuclear War, se NLA

IRDS - ikke brukt terminologi lenger, se RDS

irritabel tarm-syndrom

ischemia (iskemi)

ischialgia (isjialgi)

isjialgi (ischialgia)

isjias

iskemi (ischemia), nærkomplett iskemi

iskemisk

isotopundersøkelse

i stand

i stedet el. isteden

i stedet for el. istedenfor

især

i så fall

IT - informasjonsteknologi

IU - international unit (måleenhet) (brukes i engelsk sammendrag), se IE

iøynefallende

i år

¹³¹J - radioaktivt jod

Jahreprise

Jehovas vitner

jenta

jf. - jevnfør

JJ-kateter, JJ-stent

jod

jodoform

joheksol, ikke iohexol

Johns Hopkins University

joint ventures, bruk samarbeidsprosjekter

jr. - junior, se sr.

JT-intervall, se ST

jubileum, f.eks. 100-årsjubileum

jus

juxta...

kadaverin

kakeksi (cachexia)

kakektisk

kalemi

kalprotektin

kalsemi

kalsidiol

kalsinose

kalsinøs

kalsipotriol

kalsitonin

kalsium

kalsuri

kanadisk, men Canada

kankrofobi (cancerophobia)

kankroid
kankrøs, ikke cancerøs
kanyle, kanylering
kapillar (n)
kapillær (adj.)
kapittel, kapitlet
...kapni
kapronsyre
kapsid
kar
karbamid, helst ikke urea eller urinstoff
karbazol
karbohydrat, ikke kullhydrat
karbohydratfattig transferrin
karboksylase
karboksylsyre
karbolsyre
karbonat
karbondioksid, ikke kullsyre
karbonyl
karbosyklisk
kardanning
...kardi, men cor
kardial, men cor
kardio...
karditt
karies
kariogen, f.eks.: sukker er kariogent, se kariøs
kariologi
kariøs, f.eks.: tannen er kariøs, se kariogen
karnitin
karoten
karotin
karpal, men carpus
karradiologi
karsinogen, karsinogenese
karsinoid

karsinom (n) (carcinoma)
karsinomatose
karsinomatøs
kasein
kaseøs
kasuistikk
kasus, se pasient
katabolsk
katalase
katarakt (cataracta)
katarr (catarrhus)
katarralsk
katekin
katekolamin
kateter (n), -et, pl. -tre, trene
kation
kaudal, men cauda
kausal
kausalgi
kaval, men cava
kaverne (caverna)
kavernøs
kavitet
K-celler (killer cells), bruk drepeceller
kefal, men cephalus
kefalalgi (cephalalgia)
kefali
kefalosporin
kefalotomi (cephalotomia)
kelator, f.eks. jernkelator
keratin
keton
kgl. res. - kongelig resolusjon
khikvadrat, ikke x^2
khikvadrattest, ikke x^2 -test
KI - konfidensintervall, forklares første gang
killer cells, bruk drepeceller

Kina
kinidin
kinin
kinolon
kinon
Ki-ras-analyse
Kirken (om Den norske kirke som institusjon)
Kirkens Nødhjelp
Kirkens SOS
kit, bruk analysesett, utstyrspakke
kjemoresistens
kjemotakse (chemotaxis)
kjemoterapeutikum
kjemoterapeutisk
kjernemagnetisk resonans, bruk magnetisk resonanstomografi, MR (om bildefremstilling) eller magnetspektroskopi
klaff (m), pl. -er; f.eks. hjerteklaff, mitralklaff
klaffe... , f.eks. klaffefeil
klamydial, men Chlamydia
klaustrofobi (claustrophobia)
klavikulær, men clavícula
klindamycin
klinikken, bruk den kliniske del av studiet, den kliniske utdanning, klinisk arbeid etc.
klofibrat
kloksacillin
klonisk, men clonus
kloral
kloramfenikol
kloretyl
klorheksidin
klorid
kloroform
klorofyll
klorokin
klorpromazin
klyks, ikke klyx
klyster
klyx, bruk klyks

knockoutmus, for eksempel av typen p53-/- el. p53+/-

koagel (n)

koagulant (m), pl. -er

koarktasjon (coarctatio aortae)

kobber, ikke kopper

koble, ikke kople

kocherisering

kodein

kodon

koenzym

koffein

kohortundersøkelse

koital, men coitus

kokain

...kokker

kokleær, men cochlea

koksalgi (coxalgia)

koksartrose (coxartrosis)

koksitt (coxitis)

koksygodyni (coccygodynia)

kolangiografi

kolangiopankreatikografi

kolangitt

kolat, ikke cholat

kolecystectomi, kolecystitt, men choledochus

koledoko...

koledokotomi

kolektomi (colectomia)

kolera

kolestase

kolesterol, ikke kolesterin eller cholesterol

kolesterol, -nivå, -verdi, -konsentrasjon

koliform

kolikk

...kolin

kolinerg

kolinesterase

...kolisk

kolitt (colitis)

kolkisin

kollagen

kollaps (m)

kollateral

kollega, pl. kolleger

kollegabasert læring - systematisk, kritisk vurdering av medisinsk praksisutøvelse, med hensikt å klarlegge tilfredsstillende og utilfredsstillende forhold, i samråd med en eller flere personer tilhørende samme faggruppe eller andre kompetente personer

kolloidal

kolonistimulerende faktor, se granulocyt-kolonistimulerende faktor

koloskopi (coloscopy)

kolostomi (colostomy)

kols - kronisk obstruktiv lungesykdom, forkortelsen forklares første gang og brukes med måte

koma, men coma hepaticum

komatøs

komminutt

kommissurotomi

Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

kommunelege I, II

Kommunenes Sentralforbund (KS)

komorbiditet

kompartiment (= rom, kammer, også (muskel)losje), pl.-s

kompartmentsyndrom

Kompetansesenter for IT i helsevesenet (KITH) (ved Medisinsk Teknisk Senter)

kondom

...kondri

kondrom, kondrosarkom

kondyl

kondylom (condyloma)

konfidensintervall (KI - forklares første gang)

kongenital, bruk helst medfødt

kongenitt, bruk helst medfødt

konjunktivitt (conjunctivitis)

konkordans

konneks

konsangvinitet (= slektskap)
konsens eller konsensus, men konsensusrapport
konsepsjon
kontorblodtrykk
kontraincisjon
kontraindisert
kontraktur
kontraseptiv
kontroller, bruk kontrollpersoner, kontrollgrupper osv.
kontusjon
konus
KOPF (= kontinuerlig, omfattende, personlig, forpliktende), prinsipp for allmennpraktikere
kopitallsvariasjon (copy number variation)
kople, bruk koble
kopper, bruk kobber
kopro'gen, fork. for koproporfyringen, se uro'gen
koprostase
kordocentese
koriotrop, men chorion
korneal, men cornea
koronar... , men corona
koronarflow, bruk koronar gjennomblødning, blodstrøm
koronarsyndrom, akutt koronarsyndrom
korporal, men corpus
kortikal (corticalis)
kortikoid
kortikosteroid
kortisol
kortison
kostal, men costa
kostalbue
kostnad-effekt-analyse, ikke cost effective analyse
kostnad-nytte-analyse, ikke cost benefit analyse
kostnads-/nyttmessig
kostnadseffektiv
kotvilling
kozymase

kPa - kilopascal (måleenhet)
kr, fork. for kroner; kr 2,50, men 2 500 kroner
kranial
kranio...
kraniotomi
kranium (cranium)
kreatin
kreatinin
kreatinkinase
Kreftforeningen, tidl. Den Norske Kreftforening
Kreftregisteret
kresol
kretin, hypokretin
kribriform (= silliknende)
kriko..., ikke crico...
krikotyreotomi
Kristiania (1877-1924/25), se Christiania
...krom
kromaffine celler
kromatose
kromosom, se X-kromosom, Y-kromosom
kromosom 14q
kronifisering (gjøre kronisk)
kronisk obstruktiv lungesykdom, se kols
kronisk tretthetssyndrom
kroppsmasseindeks, ikke body mass index, se BMI
kroton...
krural...
kruste (crusta)
krybbedød (= plutselig uventet spedbarnsdød), å dø av krybbedød
kryo...
kryptogenetisk
kryptorkid
kryptorkisme
krysin
kryssforsøk, ikke crossover
kua

kubital, men cubitus

kugalskap (= bovin spongiform encefalopati, BSE)

kullhydrat, bruk karbohydrat

kullsyre, bruk karbondioksid

...kulær

kumarin

kumarol

kupfferceller

kurasjon

kurativ

kurs (n), pl. kurs

kutan, men cutis

kuvøse

kvadriplegi

kvakksalver

kvalitetskontroll, se kvalitetsstyring

kvalitetssikring - kontinuerlig overvåking av utførelsen av medisinske tjenester, omfatter problemidentifikasjon og vurdering av produktkvaliteten

kvalitetsstyring - det å sjekke regelmessig, som en integrert del av daglig praksis, at en helsetjeneste holder definert kvalitetsnivå (standard). Begrepet erstatter "kvalitetskontroll", som er på vei ut av helsevesenet

kvalitetsutvalg - utvalg ved helseinstitusjon, som skal fungere som et rådgivende organ for ledelsen, vurdere kvalitetsbrudd og arbeide med prosjekter for å forbedre kvalitet

Kvalitetssikringsfond I - Den norske lægeforenings fond for kvalitetssikring av legetjenester utenfor sykehus

Kvalitetssikringsfond II - Den norske lægeforenings fond for standardisering og kvalitetssikring i spesialisthelsetjenesten

kvelstoff, bruk nitrogen

kybernetikk

kylangiom (chylangioma)

kylektasi

kylothorax, bruk chylothorax

kyløs, men chylus

kymo..., ikke chymo...

kyrette

labial (labialis)

laceratio (laserasjon)

lactatio (laktasjon)

laget, av lage
lagmannsretten, men Høyesterett
Lagtinget
laksantium, pl. laksantia
laksativ
laksermiddel
laktacidemi
laktamase
laktasjon (lactatio)
laktat
laktose
Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke (LHL)
Landsforeningen for Kosthold og Helse
Landsforeningen for trafikkskadde
Landsforeningen mot AIDS (LMA)
Landsforeningen mot Kreft, nå Kreftforeningen, ikke Den Norske Kreftforening
landsstyremøtet
lang - lengre – lengst (adj.)
Langerhans' øyer el. langerhansøyer
langerhanske øyer
langt - lenger – lengst (adv.)
laparoskopi, laparoskopør
laparotomi
lapplastikk, lapprotese
l-arginin (l = levo)
large dense core vesicles, såkalte store vesikler med kjerne med høy tetthet
laryngeal, men larynx
larynx, men laryngeal
laser, se ultralyd
laserasjon (laceratio)
laserdoppler..., f.eks. laserdopplertechnik, laserdoppler-blodstrømsmåling, blodstrømsmåling ved laserdopplertechnik, se ekkodoppler
lateks
latumkondylom (condyloma latum)
lavage (= skylling), f.eks. peritoneal lavage
lavdose, f.eks. lavdose metotrexat, lavdose metotreksatbehandling
lavtlønns..., høytlønns...
layout

LD - laktatdehydrogenase
LD - letal dose (dødelig dose for 50% av forsøksdyrene)
LDL - low density lipoprotein
l-dopa, eller levodopa
LE-celler - lupus erythematosus-celler
lecitin
ledekanyle
ledevaier, ikke guidewire
leg og lærd
legfolk
lege-for-lege-ordningen
legelege, legepasient
lege-pasient-forholdet
Legeforeningen, fork. for Den norske legeforening
Legeforeningens forskningsinstitutt
legerådsmøte
Leger Uten Grenser
Leger i samfunnsmedisinsk arbeid (LSA), tidl. Offentlige legers landsforening (OLL)
legevakten, men Legevakten (i Oslo, Bergen Trondheim etc.)
legevaktlege, -arbeid, -distrikt, -tjeneste
LEON-prinsippet - laveste effektive omsorgsnivå
lenge - lenger – lengst
leppe-kjeve-gane-spalte
leseverdige
lesbar
lesing
letal
letalitet (= en sykdoms alvorlighetsgrad, hvor ofte den fører til døden), se mortalitet
leucemia (leukemi)
leucin
leukemi (leucemia)
leukocytose
leukocyt
leukopeni
leukosin
lever- og galleveissykdom
levulose

lewylegemesykdom
leydigcelletumor
LH - luteiniserende hormon
liaisonvirksomhet, bruk om mulig rådgivnings- og tilsynsvirksomhet
Libman-Sacks' endokarditt
lichenifisert
lidokain
ligament (n)
likelihood ratio, bruk sannsynlighetsratio
likestrømsstøt
like så (han er like så stor som sin far) eller likeså (gå du bort og gjør likeså)
likne, ikke ligne
likvoré (liquorrhea)
lingva, lingval
lipidemi, ikke lipemi
liquor (= væske, løsning)
lito... (av gr. lithos = stein) livsstilsfaktorer
locus, pl. loci (om gener), men lokulær
logranktest
lokalisasjon (det ferdige produkt), se lokalisering
lokalisering (holde på med), se lokalisasjon
...lokere
lokulær, men locus
look, bruk innsyn
loop-diuretika, bruk slyngediuretika
Lovisenberg Diakonale Sykehus
lov om helsetjenesten i kommunene, fork. kommunehelsetjenesteloven
lov om sykehus mv., fork. sykehusloven
lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven), alle lover skrives med liten bokstav, men Grunnloven
low cardiac output syndrome, bruk hjertesviktsyndrom
LPK – leukocyttpartikkelkonsentrasjon
LSA - Leger i samfunnsmedisinsk arbeid, tidl. Offentlige legers landsforening (OLL)
luksasjon (luxatio)
luktecelle, luktereseptor
lumbalcolumna (columna lumbalis)
lumbosakral
lumen (n) (= hulrom), pl. -, -ene

LV-sentral - legevaktsentral, se AMK-sentral

luxatio (luksasjon)

lykkes, lyktes, har lyktes

lykopen

Lyme-sykdommen (Lyme er sted i USA)

lymfeknute, ikke lymfekjertel

lymfeknutesvulst, ikke glandelsvulst

lymfocytose

lymfocytt

Lønningutvalget

m.- musculus, pl. mm.

M - molar, bruk mol/l

maceratio (maserasjon)

macula (makel)

MADRS – Montgomery Aasberg Depression Scale

mage

mage- og tarmlødning

mage-tarm-kanal

magnetic resonance imaging, bruk magnetisk resonanstomografi, MR

magnetisk resonansangiografi - MRA, se MR

magnetisk resonansspektroskopi – MRS se MR

magnetisk resonanstomografisk kolangiopankreatikografi – MRCP, se MR

magnettomografi, MT, bruk magnetisk resonanstomografi, MR

major (f.eks. operasjon), bruk større; men chirurgia major, se minor

makel (macula)

makro...

makrofagstimulerende faktor, se granulocyttkolonistimulerende faktor

maksille (maxilla)

maksillær

makuløs

malacia (malasi)

malakittgrønt

malasi (malacia)

malingering (= bevisst sykdomssimulering)

mamilla (m), -en, pl. -llae

mammalsk

mammultrasonografi (= ultralydundersøkelse av brystene)
mammografi
man, ikke en
managed care (forslag til norsk oversettelse mottas gjerne)
mandreng, ikke ...drin
Mann-Whitneys test
Mankel-Haenszels khikvadrattest
Mantoux' prøve
MAO - monoaminoksidase
MAOH - monoaminoksidasehemmer
Martina Hansens Hospital
maserasjon (maceratio)
maserere
massemedier, -ene, ikke massemedia
masseundersøkelse
match (ved transplantasjoner), bruk vevsforlikelighet, perfect match, bruk komplett el. full vevsforlikelighet
matche, bruk samsvare, tilpasse, pare
maxilla (maksille)
May-Grünwald-Giemsa-farging, men giemsafarging
MBD - minimal hjernedysfunksjon, se AD/HD
MCH - mean corpuscular hemoglobin, gjennomsnittsinholdet av hemoglobin per erytrocytt
MCHC - mean corpuscular hemoglobin concentration, gjennomsnittskonsentrasjonen av hemoglobin i de røde blodcellene
MCV - mean corpuscular volume, gjennomsnittlig cellevolum i de røde blodcellene
md., fork. for måned(er), i tabeller og figurer
mean, bruk gjennomsnitt, gjennomsnitts...
medfødt, helst ikke kongenital
medfødt stoffskiftefeil, ikke inborn error of metabolism
media, bruk mediene
median (= midttall)
medie...
mediene (= massemediene), ikke media
medisiner (m) (= lege/medisinstudent)
medisinerforening (= forening av medisinerere)
medisinerutdanning
Medisinsk fødselsregister

medisinskfaglig
medisinskteknisk
medisinskvitenskapelig
Medisinsk teknisk forskningsenter (ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet), tidl. Medisinsk Teknisk Senter
medisinstudent
medisinstudium
medisinundervisning
medium, mediet, pl. -er, -ene; f.eks. dyrkingsmedium
Medline
meflokin
megaloblastanemi
mekonin
mekonium
meldingspliktig sykdom, ikke meldepliktig
Meldingsystem for smittsomme sykdommer (MSIS)
melena
melk-alkali-syndromet
membranproliferativ, ikke membrano...
menarke
Ménière
meningeal
meningitt (meningitis)
menoragi (menorrhagia)
menoré (menorrhæa)
menorrhæa (menoré)
Mental Helse Norge
mesenkym (mesenchyma)
mesenterial
mesial
mesitylen
meslingvirus, meslingvaksine
meso...
messenger (-RNA), bruk budbringer (-RNA), se second messenger
meta...
metacin
metakarpal
metakvalon

metan
metanilsyre
metanol
meticillinresistente gule stafylokokker - MRSA
metotreksat
metroragi
metyl
metyltiouracil
mfl. med flere
mg/100 ml, ikke mg%
mht. - med hensyn til
middel, midlet
MIC - minimal inhibitory concentration, no. minste hemmende konsentrasjon
micropositioner, bruk posisjoneringsenhet
Midtøsten, men Midt-Norge
mikro..., bruk μ ved fork., f.eks. μmol
mikron (= mikrometer), bruk μm
minimal hjernedysfunksjon (MBD), se AD/HD
minimalt invasiv terapi
Mini Mental Status Test (MMS)
Minnesotamodellen
minor (f.eks. operasjon), bruk mindre; men chirurgia minor, se major
minutt, fork. min
misdannelse
missens, se nonsens
mitokondrium, pl. mitokondrier
mixed connective tissue disease, bruk sammensatt bindevevssykdom
m.m. - med mer
mm Hg, f.eks. 120/80 mm Hg
Modum Bad
Modum Bads Nervesanatorium
MODY – maturity-onset diabetes of the young
m o.h. - meter over havet
molar (M), bruk mol/l
molecular mimicry, bruk molekylær etterlikning
monitorere, monitorering
mononukleose

Montebello-Senteret

mor-barn-skop

morbus, bruk sykdom

morfin

morsmelkerstatning, -tillegg

mortalitet (= dødshyppighet i en befolkning), se letalitet

motonevron (= motorisk nevron)

mottakelse = akuttmottak = mottakelsesavdeling

MR - magnetisk resonanstomografi, bildefremstilling ved hjelp av magnetisk resonans (Tidsskriftet nr. 8/1999 s. 1180) (MRA (angiografi), MRS (spektroskopi), erMR (MR med endorektal spole)

MRA - magnetisk resonansangiografi

MRCP – magnetisk resonanstomografisk kolangiopankreatikografi

MRI - magnetic resonance imaging, brukes internasjonalt; NMR - nuclear magnetic resonance brukes ikke lenger, se MR

mRNA

MRS - magnetisk resonansspektroskopi

MSH - melanocytstimulerende hormon

MSIS - Meldingssystem for smittsomme sykdommer

MT - magnettomografi, brukes ikke i Tidsskriftet f.o.m. nr. 8/1999, se MR

mucinøs (av mucus)

mukocele

mucosa, men mukøs

mukoid

mukopolysakkarid

mukopurulent

mukøs, men mucosa

multifaktoriell

multilokulær

multiple choice, bruk flervalgs...

multiplex, i forb. med primer, bruk flerprimet

multippel sklerose

munntil-munntil-metoden

muscularis propria, kan brukes som selvstendig betegnelse

muskel- og skjelettsykdommer

muskel- og skjelettsystemet

mv. med videre

myasten

myasteni (myasthenia)
myasthenia, f.eks. myasthenia gravis (myasteni)
myc-onkogen
mycosis (mykose)
myelopati
myko...
mykose (mycosis), mykotisk
myksofibrom
myksom (myxoma)
myksødem, myksødematøs
myocarditis (myokarditt)
myokard (n)
myokarditt (myocarditis)
myom (n) (myoma)
myopati
myxoma (myksom)
mønster, mønsteret
målsetting, vurder om ikke mål greier seg

n - del av materialet (antall)

N - hele materialet (antall)

n. - nervus, pl. nn.

naftalen

naftokinon

nakkesleng, ikke whiplash

nakkeslengskade, -skadede

nalokson

naltrekson

Namf - Norsk arbeidsmedisinsk forening

narkolepsi

narkoleptisk

narkomani

narkotika (m) (fellesord om uspesifiserte typer av narkotika)

narkotikum, pl. narkotika

narsissisme

Nasjonalforeningen, fork. for Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsen, fork. Nasjonalforeningen

Nasjonalt folkehelseinstitutt, fork. Folkehelseinstituttet
Nasjonalt Senter for Fostermedisin; Ultralydavdelingen, St. Olavs Hospital
natremi
natriuretisk peptid
natt... , nattlig, ikke nokturnal
nattesvette
nattevakt
NAVF, se Norges forskningsråd
nCPAP - bruk nasalt kontinuerlig overtrykk, se PAP, CPAP
nefrektomi (nephrectomia)
nefritt (nephritis)
nefron
nefropati
nefroze (nephrosis)
neglect, f.eks. child neglect, bruk omsorgssvikt, se neglekt
neglekt (nevrologi) (= halvsidig oppmerksomhetssvikt), se neglect
nefro...
nekroorgandonasjon
nemnda, Pasientskadenemnda
neonatalt åndenødssyndrom, se ARSD
neoplasme (n), pl. -r, -ne
nephrectomia (nefrektomi)
nephritis (nefritt)
nephrosis (nefroze)
nested, i forb. med primer, bruk ytre og indre primere, flettet PCR
nested, i forb. med primer, bruk ytre og indre primere
netthinneavløsning, bruk netthinneløsning
netthinneløsning
nevralgi (neuralgia)
neuralgia (nevralgi)
nevrasteni
nevroleptikum, pl. nevroleptika
nevrologi (neurologia)
nevron (n)
nevropati
nevrose (neurosis)
neurosis (nevrose)

nikotin
nitrogen, ikke kvelstoff
nitrogenmonoksid (NO)
nitroglyserin, se glyserylnitrat
nitroglyserol, se glyserylnitrat
nivå (n), pl. -er, -ene; senket nivå, ikke nedsatt
NK-celler, natural killer cells, bruk naturlige drepeceller
NLA - Norske leger mot atomkrig, se IPNNW
NMDA N-metyl-D-aspartat; NMDA-reseptor
Nmf - Norsk medisinstudentforening
NMR - nuclear magnetic resonance, brukes ikke lenger, se MR
nobelprisen, nobelprisvinner
Nobelprisen i fysiologi eller medisin
nocebo
nocisepsjon
nociseptiv
node, jf. TNM-klassifikasjonen
nodul (m) (= liten knute)
nodulus, pl. noduli, bruk nodul (m) (= liten knute)
noenlunde
NOKLUS, se Norsk kvalitetsforbedring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus (FOKLUS er slått sammen med NOKLUS fra 1.1.2003)
nokturnal, se natt... , nattlig
non, bruk ikke-, men non-A non-B-hepatitt
non-cøliaci glutenintoleranse, bruk glutenintoleranse uten cøliaki
non-Hodgkins lymfom
nonsens
nonsensmutasjon
non ulcer dyspepsia, bruk ikke-ulcusdyspepsi
Nord-, f.eks. Nord-Norge
No-Re-Farm
Norges allmennvitenskapelige forskningsråd (NAVF), nå Norges forskningsråd
Norges Apotekerforening
Norges Apotekerforenings Tidsskrift
Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF)
Norges Diabetesforbund
Norges Fibromyalgi Forbund
Norges forskningsråd, tidligere Norges allmennvitenskapelige forskningsråd (NAVF)

Norges leger (bokverket)

Norges Medisinindustriforening (NOMI)

Norges Røde Kors institutt for barn med astma og allergi, Voksentoppen (i Oslo); nå Voksentoppen, Senter for astma og allergi

Norges råd for anvendt samfunnsforskning (NORAS)

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

normaltariffen

normokrom

normotest, fork. NT, se INR

Norsk arbeidsmedisinsk forening (Namf)

Norsk bedriftslegeforening (Nblf), nå Norsk arbeidsmedisinsk forening (Namf)

Norsk Bryst Cancer Gruppe (NBCG)

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF)

Norsk gerontologisk institutt

Norsk Hjelpepleierforbund

Norsk institutt for sykehusforskning (NIS)

Norsk Kiropraktorforening

Norsk kvalitetsforbedring av laboratorievirksomhet (NOKLUS)

Norsk medisinstudentforening (Nmf)

Norsk overlegeforening (Of)

Norsk Pasientforening

Norsk Pasientskadeerstatning

Norsk reseptstatistikk

Norsk Retstidende

Norsk selskap for allmennmedisin (NSAM)

Norsk senter for kvalitetssikring av laboratorieanalyser utenfor sykehus - skiftet navn, se NOKLUS

Norsk Sykepleierforbund

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI)

Norske Kvinners Sanitetsforening

Norske Leger mot Atomvåpen (NLA) (tidl. Norske Leger mot Atomkrig), se International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)

noxa, pl. noxae

nr.

NRK Fjernsynet, NRK Radio

NREM-søvn - non rapid eye movement sleep, se REM-søvn

NSAID – ikke-steroid antiinflammatoriske midler; fork. kan brukes i bindestreksord, f.eks. NSAID-preparater

NSAM - Norsk selskap for allmennmedisin

NT – normotest, se INR
nucleolus (nukleol)
nukleinsyre
nukleol, pl. -er (nucleolus)
nukleosid
nukleotid
nukleus (m), pl. -er
nukleær
nukleærmagnetisk resonans-spektroskopi
numerisk
nummer (n), -et, pl. numre
nydanning
nyfødtelege
nyfødttmedisin
NYHA-klassifisering gruppe I - IV
nyre (m)
nyre- og urinveissykdom
nævus (m), pl. nævi
nøytrofil
nøytropeni
nås, ikke nåes

obsolet, bruk foreldet
obstetikk, obstetrisk
obstruktiv søvnapné-syndrom
O.D. = outer diameter, bruk yttermål
oddsratio, oddsforhold
Odelstinget
odelstingsproposisjon, fork. ot.prp.
oesophagus, men øsofagitt
oesophagusokklusjon
Of - Norsk overlegeforening
Offentlige legers landsforening (OLL), nå Leger i samfunnsmedisinsk arbeid (LSA)
oftalmologi
okkludere
okklusjon
okkult

oksalat

oksalsyre

oksacillin

oksazol

oksi..., ikke occi...

oksid...

oksidase

oksipital

oksy...

oksyfenbutazon

oksygen, ikke surstoff

oksytetrasyklin

oktan

oktanat

oktapeptid

okulo...

okulær

o.l.

OLL - Offentlige legers landsforening, nå Leger i samfunnsmedisinsk arbeid (LSA)

om enn

om igjen

om lag

omarbeiding

omforent

onkologi

onlineressurser

oocyt

ooforektomi (oophorectomia)

oophorectomia (ooforektomi)

ophthalmus, men oftalmolog

oppfylling

oppfølging

oppmerksomhetsdefisit, bruk konsentrasjonsproblemer, oppmerksomhetsproblemer

opptil (opptil 20 år) eller opp til (han gikk opp til Ola)

oppvåkning

orcinol

ordenstall, f.eks. 2., 3. dag, eller første, annen dag, men dag 1, 2 osv.

ordinasjon (= først og fremst prestevigsel), se ordinerings

ordinerings (= foreskrivning), se ordinasjon

orkiektomi

orkiopeksi

ornitin

ornitose

orto...

ortopné

ortopneisk

oscilloskop

Oslo Kreativitetssenter

Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus, nå Senter for revmatiske sykdommer, Rikshospitalet

osmol, bruk mol

osmolalitet uttrykker partikkelantallet per kg vann eller summen av de oppløste stoffers konsentrasjoner i mmol/kg

osmolaritet uttrykker partikkelantallet per l løsningsmiddel (serum, urin)

osteofytt

osteoklast

osteomalasi (osteomalacia)

osv.

ot.prp. - odelstingsproposisjon

otitt (otitis)

otoré (otorrhea)

otoreisk

otoskopi

outcome, ikke utkomme, bruk utfall

over alt (over alt annet) eller overalt (= alle steder)

overensstemmelse

overfladisk (i abstrakt betydning)

overflatisk (i konkret betydning)

overgangstenose

overhodet (han forstår ingenting overhodet) eller over hodet (han trakk skjorten over hodet)

overlevelse

oversettelse

oversiktlig

overtidighet, ikke overtid (ved fødsel)

overvåking

oxyuriasis

ozonid

p - den korte arm av hvert kromosom

p - plasma

p - probability (sannsynlighet), f.eks. $p > 0,05$

p_{50} - fork. for pO_2 50%

pacemaker

palliativ

palmitinsyre

pancreas

pankreatikografi

pancreatitis (pankreatitt)

pankreatitt (pancreatitis)

pankreatogen

pantokain

pantotensyre

P_aO_2 arterielt oksygentrykk, bruk $pO_2(a)$

P_AO_2 alveolært oksygentrykk, bruk $pO_2(A)$

PAP - midlere lungearterietrykk, bruk overtrykk, se CPAP, nCPAP, BiPAP

papill (m)

papillemuskel

papillom, papillomvirus

par

para 1

paraffinum liquidum

parafin, pl. parafiner

parameter (m), pl. -e, -trene (= kjent størrelse el. konstant i likninger og formler), se variabel

parathormon

parathyreoideahormon

pare (v)

parede data

parenkym (parenchyma)

parenkymatøs

parese

paroksysmal

paroksysme
paroksyttisk
paronychia (paronyki)
paronyki (paronychia)
pasient, ikke kasus
pasientflyt, beskrivelse av pasientforflytning under utrednings- eller
behandlingsopplegg, fra primærkontakt til avsluttet behandling
pasientforløp, en helhetlig, sammenhengende beskrivelse av en eller flere pasienters
kontakter med linjer og nivåer i helsevesenet i løpet av en sykdomsperiode
Pasientskadenemnda
passere
passivisere
patch, bruk lapp
...pati
patient's delay, bruk pasientforsinkelse, se doctor's delay
patogenese
PBJ - proteinbundet jod
PC, personlig datamaskin
PCI - perkutan koronar intervensjon, brukes nå istedenfor PTCA
PCR - polymerasekjedereaksjon; nested PCR, se nested
peak flow, toppstrøm, toppstrøms hastighet
peak flow rate, toppstrøms hastighet
peang (kirurgisk instrument)
Pearsons r (statistikk)
pectoralismuskulaturen
pediater, pl. pедиатре
pediatriker, bruk pediater
pediatrikk, bruk pediatri
pedikkel, pl.-kler
PEEP -positivt endeekspiratorisk trykk, se PEP
PEF, bruk toppstrøm, toppstrøms hastighet
PEFR, bruk toppstrøms hastighet
peer review, bruk fagfelle vurdering eller ekstern fagvurdering
...peksi
pektin
pektinstoffer
pemfigoid (n), f.eks. svangerskaps pemfigoid, men pemphigus mucosae
penetrans

penicillin
pentan
PEP - positivt ekspiratorisk trykk, se PEEP
peptid (n)
peptidisk, ikke-peptidisk
per os, per rectum, per sekund
per, ikke pr.
percentil, nå prosentil, f.eks. 2,5-prosentilen
perfusjon, bruk helst blodgjennomstrømning
pericarditis (perikarditt)
pericardium (perikard)
perikard (pericardium)
perikardiocentese
perikarditisk
periodontium, periodontal
perineal, perineum
peritoneal skylning (= peritoneal lavage)
perkutan
perkutan transluminal koronar angioplastikk (PTCA), se PCI
permissivitet
pernisøs
peroral
persepsjon
persipere
PET - positronemisjonstomografi
petecchier, bruk petekkier
petekkial
petekkier, ikke petecchier
petidin
pga.
pH (= pondus hydrogenii) - uttrykk for surhetsgraden i en løsning
phalanx, men falangeal
pharynx, men faryngeal
ph.d. - philosophiae doctor
pheochromocytoma (feokromocytom)
phimosis (fimose)
phlebitis (flebitt)

pigtail, bruk grisehale, f.eks. grisehalekateter

pikolin

pikrinsyre

pilegrim

PIP - peak inspiratory pressure, topptrykk

piperin

pirquetprøve

placebo

placenta, placental

placentær

plakk (n), ikke plaque, f.eks. mye/lite plakk

plaque, bruk plakk

plasma-glukose eller p-glukose

plasminogenaktivator-inhibitor

plassere

platederivert vekstfaktor (platelet-derived growth factor, PDGF)

platefaktor, f.eks. platefaktor 4 (arabiske tall)

pleksus, men plexus brachialis

pleura, f.eks. pleura pulmonalis

pleuritt, pleuritisk

plexus brachialis, men pleksus

plutselig hjertedød (definisjon: uventet, ikke voldelig død forutgått av et plutselig bevissthetstap, hos et individ med kjent/ikke kjent hjertesykdom)

pneumatisk

pneumoni

pneumothorax

pO_2 - ikke PO_2

pO_2 50% ($p50$) angir den pO_2 som på ODC tilsvarer O_2 -metning på 50%. Er et uttrykk for hemoglobinetts affinitet for oksygen. Normal $p50$ for lavlandsbeboere er ca. 3,6 kPa

$pO_2(a)$, ikke P_aO_2

$pO_2(A)$, ikke P_AO_2

...poese

poliomyelitt

poliovirus, ikke polio alene, bare i sammensetninger

pollakisuri

polycystisk ovarie-syndrom

polycytemi

polyetylen
polygen arv, ikke polygenetisk
polykrom
poly-L-lysin
polymerasekjedereaksjon (= polymerase chain reaction, PCR)
polymer-røyk-feber
polypose
polypøs; hereditær ikke-polypøs kolorektal cancer
pool, bruk om mulig samling
positivt prediktiv verdi
positronemisjonstomografi (PET)
posisjoneringseenhet, ikke micropositioner
postpoliomuskelatrofi
potensial (n)
posttraumatisk stressforstyrrelse
potensere
pouchsvikt, bruk reservoarsvikt
p-pille - peroralt antikonsepsjonsmiddel
ppm - parts per million
PP-tjenesten, fork. for pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste
PPT-kontorene, se PP-tjenesten
PQ-intervall - elektrokardiografisk uttrykk for overledningstid fra sinoatrialknuten til atrioventrikulærknuten
PQ-tid
pr., bruk per
praecox
Praktiserende Spesialisters Landsforening (PSL)
precor, bruk prekjerne
precursor, bruk forløper, forstadium
precut, bruk hjelpesnitt
prediktor
preeruptiv
prehospital og hospital akuttmedisin, bruk akuttmedisin utenfor og i sykehus
prekankrøs
prekordial
prekordium
prelakteal (= før melkeproduksjonen er kommet i gang)
preload, bruk fyllingstrykk, se afterload

prematuro (adj.)
prematuro (m), pl. -e
premiss (m), pl. -er, -ene
premolar
preputium
presidenten
presipitere
preterm, bruk for tidlig født
pre-treatment, bruk innledende behandling
prevalens (= forekomst)
primer (m)
primær immunsvikt-sykdommer
Private Helseinstitusjoners Landsforbund (PHL)
probe
proctitis (proktitt)
professor dr.med.
profylakse
profylaktikum
progredierende, negativt ladet begrep, f.eks. en progredierende sykdom, se progressiv
progressiv, positivt ladet begrep, f.eks. progressivt miljø, se progredierende
prokain
proksimal
proktitt (proctitis)
proktoskopi
prolaps (m), pl. -er, -ene; "fødte" og "ikke-fødte" prolaps
promotor
propedeutisk
prosentil, ikke percentil, f.eks. 2,5-prosentilen
proessor
protein, ikke eggehvitestoff
protese, på engelsk: prosthesis
prototyp (m)
prototyping
protozomidler
protrombin
prøvd, av prøve
prøving

PSA - prostataspesifikt antigen

pseudotrombocytopeni

psykiater

psykiatriker, bruk psykiater

PTA - perkutan transluminal angioplastikk

PTCA - perkutan transluminal koronar angioplastikk; ikke-kirurgisk revaskularisering, se PCI

PTH - parathyreoideahormon, parathormon

pulmonal (pulmonalis)

pulsvolum

pulver (n), -et

pupill (m), pupillstivhet

pure red cell-aplasi, bruk erytroaplasi

puss (n)

PUVA - psoralen kombinert med langbølget ultrafiolett lys

p-verdi

pyreksi (pyrexia)

pyridoksin

pyrimetamin-sulfa

på ny

påtakelig

på tross av

q - den lange armen av hvert kromosom

QRS - ventrikkelkomplekset i EKG

QT, f.eks. lang QT-syndrom, QTc - korrigert QT-tid

Q-takk elektrokardiografisk uttrykk for en del av den elektriske aktivitet i hjertekammeret

quadriceps

r - Pearsons korrelasjonskoeffisient

rabdomyolyse

racemisk

rachitis (rakitt)

radicula

radiculitis (radikulitt)

radikulitt (radiculitis)

radikulo...

ragade (rhagas)
rakitt (rachitis)
rakittisk
random effects, bruk stokastiske effekter, se fixed effects
range, bruk variasjonsbredde, spredning
ras-onkogen
RAST - radioallergosorbenttest
rateratio (= relativ risiko)
ratio, f.eks. insidensratio, risikoratio
RDS - respiratory distress syndrome, bruk akutt lungesvikt (syndrom), se ARDS
real-time imaging, bruk sanntidsbilledanning
recessiv, recessivt arvelig
rectum, men rektal
rectumreseksjon (lav fremre rectumreseksjon)
redaktøren
reduktase
reentry (forslag til norsk oversettelse mottas gjerne)
referee, bruk faglig medarbeider
referred pain, bruk overført smerte
refleks
refluks
register, registeret
Regjeringen (som institusjon; men regjeringen NN)
reimplantasjon
rekombinant human vevsplasminogenaktivator, se r-tPA
rekommandasjon
rektal, men rectum
rektoskopi, rektoskopisk
relaksasjon - avslapning
releasing factor, bruk frigjørende faktor
remisjon, bruk oppnå remisjon, ikke gå i remisjon
remitterende
REM-søvn - rapid eye movement sleep, se NREM
renin-angiotensin-sekresjon
renin-angiotensin-aldosteron-systemet
resecere, reseksjon
reseptor

residiv (n), pl. -er
residual
resorbere, resorpsjon
respirator, bruk koble til, koble fra (ikke stå på, ligge på)
respiratory distress syndrome, bruk akutt lungesvikt (syndrom), se ARDS, se RDS
ressurs
restless legs, bruk rastløse bein
restriksjonsenzym-fragmentlengde-polymorfisme (= restriction fragment length polymorphism)
resuscitasjon
resuscitere
reticuloma (retikulom)
retikulocytter
retikuloendoteliale system
retikulom (reticuloma)
retikulum
retikulær
retina
retinopati
retrokolisk
rettssak
revmatiker
revmatisk
revmatisme (rheumatismus)
revmatoid artritt
revers transkriptase-polymerasekjedereaksjon (RT-PCR)
rex (= protein)
R-faktor - resistensfaktor
rgp46I (= rekombinant yttermembranprotein)
RH, bruk frigjørende hormon
rhagas (ragade)
rhesus
rhesus minus, - pluss
rhesuspositiv, -negativ
rheumaticus
rheumatismus (revmatisme)
Rh-faktor - rhesusfaktor (overflateantigen på røde blodceller)
rhGH - rekombinant humant veksthormon

rhinitt
rhinologi
rhonchi, pl. av rhonchus
RIA - radioimmunoassay
rickettsier
rickettsiose
Rikstrygdeverket
riktignok
Ringer-acetat
risikant (= person som føler seg frisk, men som har en eller flere risikofaktorer for sykdom og tidlig død)
risiko, pl. -er, ikke risk; risiko (= negativt ladet ord), f.eks. risiko for residiv, se sjanse
risikoratio
RIST - radioimmunosorbent test
ritual (n)
RNA - ribonukleinsyre
RNase - ribonuklease, se DNase
Rp., fork. for recipe (på resepter)
r-tPA, bruk rekombinant human vevsplasminogenaktivator, karveggsaktivator
RU 486 (= Roussel Uclaf)
rumpere, ikke rupturere
run-in, bruk fortløpende
run-out, bruk utvasking
Røde Kors Klinikk
røntgen oversikt abdomen
røntgen cor
røntgenpelvimetri
røntgen thorax
røntgen V + D
rørgraft, bruk rørprotese
rørprotese, ikke rørgraft
røyk
Rådet for ernæring og fysisk aktivitet
Rådet til fremme av psykiatrisk forskning

s, fork. for sekund, f.eks. m/s
s - serum, f.eks. s-natrium
S_aO₂, bruk sO₂ (a)

SA-blokk - sinoatrielt blokk
se AV-blokk
sacrum, men sakral
sagittal
SAGMAN-blod (salt-adenin-glykose-mannitol)
sakkarin
sakkarose
sakral, men sacrum
sakroiliakal
salisyl
sammenlikne, sammenlikning
sammensatt bindevevssykdom (mixed connective tissue disease)
sannsynlighetsratio, ikke likelihood ratio
sant positiv, pl. sant positive (tilsvarende negativ(e))
 sO_2 (a) - arteriell oksygenmetning, ikke S_aO_2
saphena
sarcoma (sarkom)
sarkoid
sarkom (sarcoma)
sarkomatøs
sarkopeni (= lite muskelmasse)
sars, ikke SARS - severe acute respiratory syndrome, alvorlig, akutt luftveissyndrom
SATS, se Sekretariat for utvikling av...
satsing
scabies
scan, bruk skann
SCAN-FOTO, nå SCANPIX
scaphena, men skafo..., skafoid
scapula, men skapulær
scarlatina
schizofreni (schizophrenia)
schizotym
schub, bruk oppblussing, forverring
schwansk, schwanske celler
sciaskopi, bruk skiaskopi
scintigrafi
scirrus (skirrus)

sclera, men skleral
scleroderma, men sklerodermi
sclerosis (sklerose)
scoliosis (skoliose)
scorbutus, men skorbutisk
score, bruk skår eller poeng (apgarskår, -poeng)
screene (verb), f.eks. screene på kreft
screening
screeningmetoder
scrotum, men skrotal
SD - standard deviation (standardavvik)
SE - standard error (standardfeil)
seanse
sebor, (seborrhea)seboreisk
secernere, men sekret
second look operation, bruk kontrolloperasjon
second opinion, skriv helst om, bruk annenhåndsvurdering, kontroll...
second messenger, bruk budbringermolekyl, se messenger (-RNA)
sectio ..., f.eks. sectio caesarea, uttrykket skrives fullt ut første gang, senere kan sectio benyttes alene
sedativ (n), pl. -er, ikke -a
sekale
sekret, men secernere
Sekretariat for utvikling av allmenmedisinske kvalitetsindikatorer (SATS)
sekretariatet
seksjon
sekund, fork. s
sekvele (n), pl. -r
sekvester
selektive serotoninreopptakshemmere, SSRI; fork. kan brukes i bindestreksord
selv om
selvmord, se suicid
selvmordsforsøker (m)
SEM - standard error of the mean (standardfeil for gjennomsnittet)
semester (n), -et
sen
sensitivere (= sensibilisere), kortform av sensitivisere
sensorimotorisk

sensorisk fremkalte responser, se SER

senter, senteret, pl. -tre, -trene

sentinel node, bruk vaktpostlymfeknute

sentralnervesystemet, ikke CNS

sentralstyret, med liten s

sentrom, ikke centrom

SER - sensory-evoked response, bruk sensorisk fremkalte responser

serogrupping (= fordeling i grupper; et sorteringsprinsipp)

serogrupping (= gruppebestemmelse; et identifiseringsprinsipp)

sepsis

septikemi

serum (n), pl. sera

serum-bilirubinverdier

serum-kalsium, serum-natrium eller s-kalsium, s-natrium

serumresistens

ses, ikke sees

sexual hormone binding globulin, bruk kjønnsormonbindende globulin

SFEV₁, se FEV₁

sfenoidal, ikke sphenoidal

sferoider (= kuler av svulstceller)

sfingomyelin

sfinkter (sphincter)

shunt (m), pl. -er, -ene. 1. Anatomisk shunt (= forbindelse (anastomose) mellom to kanaler i kroppen, oftest to blodårer. Kan være naturlig, oppstått ved sykelige forandringer eller laget ved operasjon.) 2. Fysiologisk shunt (= delen (oppgitt i prosent eller fraksjon) av hjertets minuttvolum som ikke blir oksygenert ved blodets passasje gjennom lungene)

sialyl-Lewis X, sialyl-Lewis X-liknende

SID, bruk plutselig uventet spedbarnsdød, krybbedød

side - fullt ut i løpende tekst, i parentes fork. side slik: (s. 00)

sies

signifikant

silikose

simpelthen

Simpson-Golabi-Behmels syndrom

singelt svangerskap, bruk svangerskap med ett foster

single nucleotide polymorphism, bruk enkelt nukleotidpolymorfisme eller enkeltbasevariasjon

sinister, sinistra, sinistrum

sink, ikke zink

SINTEF - Stiftelsen for Industriell og Teknisk Forskning

sinus caroticus

sinusitt (sinusitis)

SIR - standardisert insidensratio

sitrat

sitronsyre

sitrus

sjablong

sjanger

sjanker, sjankroid

sjanse (= positivt ladet ord), f.eks. sjanse for helbredelse, se risiko

sjeflege, -sykepleier

sjeflege (= lege i sjefsstilling)

sjefslege (= sjefens lege)

sjokklunge, bruk akutt lungesvikt(syndrom) hos voksne, ikke bruk respiratory distress syndrome; ved omtale av respiratory distress syndrome hos barn, bruk neonatalt åndenødssyndrom el. åndenødssyndrom hos nyfødte; se RDS, ARDS

sju

Sjögrens syndrom

skadet, skadede, f.eks. skadede pasienter

skafo..., men scaphena

skafoid

skann (n)

skanne, skanning

skanner (m)

skapulær, men scapula

skiaskopi

skirrus (scirrhus)

skjelettmuskel (= tverrstripet muskel, mots. glatt muskel)

skjelettmuskulatur

skjermbildefotografering

skjoldkjertel, ikke skjoldbruskkjertel

skleral, men sclera

skleritt

sklerodermi, men scleroderma

skleroprotein

sklerose (sclerosis)

skoliose (scoliosis)

...skopi

skopolamin

skorbutisk, men scorbutus

skotom

Skottland

skrivning

skrotal, men scrotum

skulder, pl. skuldre

skvamøs

skår (m), pl.-er eller poeng

SLE - systemisk lupus erythematosus

slik sett, men sett slikt

slow virus, bruk langsomtvirkende virus

slyngediuretika, ikke loop-diuretika

small for date, bruk liten for alderen

smertelindre (v)

smittevernloven

snø

SODA - kombinasjonsterapi med cyklofosamid, doksorubicin, vinkristin, deksametason; se CHOP

software, bruk programvare

solid, f.eks. solide svulster

solopraksis

SOP - SODA uten doksorubicin, se SODA

soppmidler

Soria Moria, Den norske lægeforenings konferanse- og utdanningscenter

Sosial- og helsedirektoratet

sort, bruk svart

spatial

SPECT - single-photon emission-computed tomography, bruk enfotonstomografi

spedbarn

spekulum

spekter (n), -tret, pl. -tre, -trene

spektrum (n), -tret, pl. -tre, -trene

Spesialsykehuset for epilepsi, tidl. Statens senter for epilepsi

spesies (m), pl. spesies

spesimen (n), pl. -

sphincter, f.eks. sphincter ani (sfinkter)

spidernævus (m), pl. -nævi

spirochæte, bruk spiroket

spiroket, ikke spirochæte

splanchnicus

splankno...

splenektomi

spliced genes, bruk splittede gener, ikke spleisede

SR - senkningsreaksjon

SSRI - bruk selektive serotoninreopptakshemmere, fork. kan brukes i bindestreksord

sr. - senior, se jr.

ST - intervall mellom ventrikkel- og repolariseringsutslaget i EKG

stabile pasienter, bruk pasienter i stabil tilstand

stadieinndeling

stadium 1 (ikke romertall)

staging, bruk stadiebestemmelse

standardavvik (SD)

standardfeil (SE)

stasjonær positiv prøve, bruk stabilt positiv prøve

staten

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Statens atomtilsyn, se Statens strålevern

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (tidl. Statens ernæringsråd)

Statens forurensningstilsyn (SFT)

Statens helsetilsyn, fork. Helsetilsynet, tidl. Helsedirektoratet

Statens helseundersøkelser, tidl. Statens skjermbildefotografering, nå Nasjonalt folkehelseinstitutt

Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning

Statens institutt for folkehelse, fork. Folkehelsa, tidl. SIFF, nå Nasjonalt folkehelseinstitutt, fork. Folkehelseinstituttet

Statens institutt for strålehygiene (SIS), nå Statens strålevern

Statens legemiddelkontroll (SLK), nå Statens legemiddelverk

Statens legemiddelverk (SLV)

Statens næringsmiddeltilsyn

Statens retts toksikologiske institutt

Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri

Statens senter for epilepsi, nå Spesialsykehuset for epilepsi

Statens strålevern, tidl. Statens institutt for strålehygiene; herunder også tidl. Statens atomtilsyn

Statens tobakksskaderåd, nå Sosial- og helsedirektoratet, avdeling tobakk

Statistisk sentralbyrå

status presens

stav, f.eks. gramnegative staver

steady state, bruk likevekt

steatoré (steatorrhea)

steatorrhea (steatoré)

stein

stent (m), (etter Charles Stent), stentgraft (= stent dekket med karprotese)

stereotakse (stereotaxis)

stereotaxis (stereotakse)

stikkordregister

stiks

stilbøstrol

stilt, ikke stillet (av stille)

stimulus (m), pl. stimuli

stix, bruk stiks

st.meld. - stortingsmelding

sto

St. Olavs Orden, kortform for Den Kongelig Norske St. Olavs Orden

-stomi, f.eks. kolostomi, trakeostomi; stomimateriell

Storbritannia

stor kirurgi, bruk store kirurgiske inngrep

Stortinget

stortingsmelding, forkort. st.meld.

stortingsproposisjon, fork. st.prp.

st.prp. - stortingsproposisjon

streptomycin

streptokokkbetinget toksisk sjokk-syndrom (STSS)

stressinkontinens

stress management, bruk stressmestring

strictura (striktur)

striktur (strictura)

strippelektrode

strømningshastighet, se flow

STSS - streptokokkbetinget toksisk sjokk-syndrom

stud.med.

Students t-test, bruk t-test

ståltrådsutur, ikke wiring

subaraknoidal

subkapital (av caput)

subkutan, men subcutis

sublingval

succinat, bruk suksinat

sudden infant death, bruk plutselig uventet spedbarnsdød; krybbedød

suffisient

suicid (n), pl. -er, -ene; brukes alternativt til selvmord

suicidal

sukkulent

sukrose

suksinat, ikke succinat

suksinatadenylat

sulfatiazol

sulfonamid, ikke fork. sulfa

Sunnaas sykehus

superfisiell, bruk overflatisk

supervisjon

suppresjon

surfaktant

surstoff, bruk oksygen

svangerskapsalder (barn), ikke gestasjonsalder

svangerskapsvarighet (mor), ikke gestasjonsvarighet

svart-hvitt, f.eks.svart-hvitt-bilde

svevestøvspartikler

sykdom, ikke morbus, f.eks. Crohns sykdom

sykepengedag

sykepenger

syklase

...syklin, tetrasyklin, prostasyklin

syklisk (av syklus)

syklitt, syklittisk

syklo... (sykloforbindelser, kjem.)

syklotymi (cyclothymia)

syklus, pl. sykluser

sykmelding

Sykmelding I, Sykmelding II

sylanderbiopsi, se grovnålsbiopsi

sympatektomi

sympatiko...

sympatikus, men n. sympaticus

symptom (n), pl. -er (deling: sym-ptom)

symptomatisk, kan ofte erstattes av symptomgivende

syndaktyli

synes, ikke syns

synkope

synophrys

syre-base-status

systole

søke, søke en stilling, avskjed, skilsmisse, stipend etc.; søke om bidrag, om trygd, om stønad, om attføring, om pensjon

Sør-, f.eks. Sør-Østlandet

såfremt

såkalt

såpass

så snart

så som

så vel

så vidt

så å si

t, fork. for time, se h

tachycardia (takykardi)

tachypnea (takypné)

...taker

taking

takse (taxis)

...takse, men taxis

taksonomi

takykardi (tachycardia)

takypné (tachypnea)

talamisk, men thalamus

talassemi (thalassemia)

target cell, bruk blinkcelle, målcelle

tax (= protein)

taxis (takse)

TB - tuberkelbasill

T-bølge - (parallell til Q-takk)

T-celle

T-cellereseptor

T-cellereseptorantigen

T-drenkanal

teflon

tekal, men theca...

teknologivurdering - en metode for totalvurdering av en arbeidsprosess eller en behandling i helsevesenet. Skal gi svar på om en teknikk eller metode, som regel utviklet på grunnlag av ny kunnskap, er egnet i klinisk virksomhet

telefaks

...teliom

telle, telte, telt

tenkning

tentorial

telomer (= kromosomende)

teofyllin

terapeutikum, pl. terapeutika

terapeutisk

...termi

termo...

termometer (n), -et

test, bruk helst prøve

testbatteri

testikkel

tetrasyklin

tetrasyklisk

the important other (psyk.), bruk den viktige andre (person)

thalamus, men talamisk

thalassemia (talassemi)

thalidomid

thallium

theca... , men tekal

T-hjelpecelle
thorax, men torakal
thoraxkirurgi
thymoma (tymom)
thymus, men tymitt
thyreoidea, men tyreoidal
thyreoideakirurgi
thyreoidektomi (tyreoidektomi)
TIA - transitorisk iskemisk anfall
tiazid
tiazol
TIBC - total jernbindingskapasitet
tic (n), pl. tics
Tidsskrift for Den norske lægeforening, fork. Tidsskriftet
til dels
tilfelle, pl. -er
tilfeller (om forekomst - brukes ikke om pasienter)
tilførsel, ikke inngift
tillitvekkende
til og med
tilpasning
til rette
tilrettelegging
tilråde
til sammen
til slutt
til stede
til tross for
til veie
time, fork. t
tio...
titer (= konsentrasjon), titerstigning; påvist stigning av antistofftiter mot ...
tittel
tiår (n)
T-lymfocyt
TNF- α

TNM - klassifikasjonssystem for svulster, T - tumor, N - node (= lymfeknute), M - metastase, f.eks. T1N0; T2N0/G2 (G = histologisk gradering); TX (= ukjent tumor), henholdsvis NX; pT = tumorfordeling

toføs

tokoferol

toksemi (toxemia)

toksikologi

toksikose, toksoid

toksin

toksisk

toksisk sjokk-syndrom

toksoplasmose, men *Toxoplasma gondii*

tolking

...tomi, f.eks. vasektomi

tonsill (tonsilla)

tonsillitt

topectomia (topektomi)

topektomi (topectomia)

tophus, pl. tophi, men toføs

torakal, men thorax

torakocentese

torakotomi

torsades de pointes-takykardi

totaldød - muntlig, skriv om, f.eks. total dødelighet

total quality management, bruk total kvalitetsledelse

totalhomocystein

totalkolesterol

totrinnsprosedyre

tourniquet, bruk turniké

toxemia (toksemi)

Toxoplasma gondii, men toksoplasmose

Tp - temperatur (i sykehistorier og tabeller)

tPA - se r-tPA

TQM, se total quality management

tracer, bruk sporstoff, oppsporer

trachea, men trakeal

trachealis (trakeal)

tractus, bruk helst kanal

trakeal (trachealis)
trakeitt
trakeobronkitt
trakeostoma
trakeostomi
trakeotomi
transduser
transforming growth factor beta-1, bruk transformerende vekstfaktor beta-1
transitorisk, bruk også forbigående, kortvarig, flyktig
transitorisk iskemisk anfall (TIA)
transjugulær
transkribere, transkripsjon
translokere, translokasjon, f.eks. translokasjon (14;18), fork. t(14;18)
translucens (= gjennomsjennelighet)
transmitter, pl. -e
transplantat-mot-vert-reaksjon (GVH-reaksjon)
transplantat-mot-vert-sykdom (GVH-sykdom)
transsudat
transurokansyre
trass i
treedel, eller 1/3
tredjeventrikkelstomi
trekarssykdom
trengs
trett
TRH - tyreotropinfrigjørende hormon
triage, forklares første gang (= vurdering, behandling og prioritering av skadede)
trichomoniasis
trigge, bruk helst utløse
triglyserider
trijodtyronin
trikuspidal..., bikuspidal...
trillion (amr.) (= 1000 milliarder)
trimetoprim-sulfa
trisyklisk
trochanter, men trokanterisk, trokantær
trofoblast

trokanterisk
trokantero...
trokantær
trokar (m)
trombe (m)
trombocytopeni
trombocytt
tromboembolisme
tromboflebitt
trombolyse, bruk trombolytisk behandling
trombose
trombotest, fork. TT, se INR
trygd, leve på trygd, ikke gå på trygd, forsøk å omskrive, se attføring
Trygderetten
trucut (biopsinål)
truncus, men trunkal
trunkal, men truncus
TRUS = transrektal ultralydundersøkelse
trykk-flow-EMG, bruk trykk-strøm-EMG
trykket, av trykke - trykket (skoen trykket)
trykt, av trykke - trykt (boken er trykt)
tryptofan
TSH - thyreoideastimulerende hormon
tubectomy (tubektomi)
t-test, ikke Students t-test
TT - trombotest, se INR
tubektomi (tubectomy)
tumor, pl. -er, -ene
tumor blush, bruk tumoroppladning
tumornekrosefaktor
tumorsuppressorgen
turniké (n), ikke tourniquet
turnover, bruk utbytting, utskifting (skriv helst om)
turnuskandidat, nå turnuslege
TURP = transurethral reseksjon av prostata
TV, f.eks. TV-lege
vert imot

tykkdråpetest
tymidin
tymitt, men thymus
tymol
tymom (thymoma)
tympanustemperatur, -termometer, bruk trommehinnetemperatur, -termometer
tympanustermometri, bruk tympanisk termometri
tynnsjikt-CT
type 2-diabetes
type 1-feil (= godtroenhet), type 2-feil (= overforsiktighet)
typing (DNA-typing)
tyreoglobulin
tyreoidektomi (thyreoidektomi)
tyreoidisme
tyreoiditt
tyreotoksikose
tyroksin
tyronin
tyrosin
tømming

u - urin

Ugeskrift for Læger

ulcerativ, ulcerasjon

ulcerere, ulcerøs

ulcus (n), pl. ulcera, bruk helst ulcerer, -ene

ultrafiolette stråler, se UVA, UVB, UVC

ultral lyd

ultral ydbilde

ultral yddoppler

ultral yddoppler-blodstrømsmåler

ultral yddopplerteknikk, f.eks. ekkodoppler

ultral ydfunn, eller ultrasonografisk funn

ultral ydundersøkelse

ultrasonogram (= ultral ydbilde)

ultrasonografi (= ultral ydundersøkelse)

umbilicus, men umbilikal

undertiden

UNESCO

UNICEF

unntak

uracil

urea, bruk helst karbamid

uremi (uremia)

uremisk

uretan

ureter (n), pl. uretre

ureteritt (av ureter)

ureteroskopi (av ureter)

ureterotomi (av ureter)

urethra (alle ord vedrørende urethra skrives med h for å unngå forveksling med ureter)

urethral (av urethra)

urethritt (av urethra)

urethrodyni (urethrodynia) (av urethra)

urethrodynia (urethrodyni) (av urethra)

urethrografi (av urethra)

urethrometer (av urethra)

urethroskopi (av urethra)

urgeinkontinens

uricemia (urikemi)

urikemi (uricemia)

urikosurisk

urin-d-xylose eller u-d-xylose; (kan også måles i serum) serum-d-xylose eller s-d-xylose

urinstoff, bruk helst karbamid

uro'gen III - fork. for uroporfyrinogen III , se kopro'gen

urticaria

urtikariell

utarbeiding

utdanning

uterus (m), pl. -er, -ene

utg. - utgave

ut fra

utover

utprøving, men prøving

utskilling

utskrivning

UV - ultrafiolett

UVA - langbølget ultrafiolett lys

UVB - kortbølget ultrafiolett lys

UVC - kortbølget ultrafiolett lys

v. - vena, pl. vv.

V + D - ventrikkel + duodenum

vaksinasjon (= det ferdige produkt), se vaksinerings

vaksinerings (= holde på med), se vaksinasjon

vaktpostlymfeknute, ikke sentinel node

vakuol

vakuumekstraktor

validere, bruk helst stadfeste, vurdere

validitet (= gyldighet)

Vancouver-reglene

vankomycin

vannlating

vannstoff, bruk hydrogen

variabel (m), pl. variabler (= størrelse av foranderlig verdi, noe som varierer), se parameter. Det skiller mellom avhengig variabel, som er et fenomen man forestiller seg avhenger av noe "bakenforliggende", og uavhengig variabel, f.eks. kjønn, alder, eller en annen risikofaktor som man forestiller seg kan disponere for sykdom o.l.

variabel region-gener

variat

variable regioner av repeterte enheter (= variable number of tandem repeats), ikke VNTR

varicella, også varicella-zoster-virus

variceblødning

varicer, bruk helst åreknuter

varikocele

varikøs, men varix

varix, pl. varicer

vasektomi

vaskulitt

vaskulær

veganer (m), pl. -e

vei, f.eks. Doktor Baches vei, Geitmyrsveien
vekke, vekket (= vekke en sovende)
vekke, vakt (= vekke interesse/begeistring/motstand etc.)
venebypassoperasjon
veneflon, bruk venekanyle
venekanyle, ikke veneflon
ventrikkel (m), ventrikulær
ventrikkelseptumdefekt
ventrikulo...
verden, den tredje verden, den rike verden
Verdens helseforsamling
Verdens helseorganisasjon, World Health Organization, fork. WHO
Verdens legeforening, World Medical Association, fork. WMA
verken
vernix
verre - verst
verruca (= vorte)
verrukøs
versus, ikke vs
vesicula, men vesikal, vesikkel, vesiko...
vesikulær
vesikuløs
vesp., bruk om kvelden
Vest-, f.eks. Vest-India (del av India), men Vestindia
vevsforlikelighet, ikke histokompatibilitet
VHDL - very high density lipoprotein
vice versa
vidda
vinkristin
Virchow-Robinske rom (store forbokstaver pga. dobbeltnavn, jf. langerhanske øyer)
virtual reality, bruk simulert virkelighet
virus, pl. virus, ikke vira, -ene
virvel, ikke hvirvel
vis-à-vis
visceral
viskose
vismut

visstnok

vitamin A

vitamin A-mangel

VK - vitalkapasitet

vitenskapelig

Voksentoppen, Senter for astma og allergi (i Oslo); tidl. Norges Røde Kors institutt for barn med astma og allergi, Voksentoppen

VLDL - very low density lipoprotein

VNTR, bruk variable regioner av repeterte enheter

vol%, bruk volumprosent

volumbelastning (hjerte), ikke væskebelastning her

volvulus

VRE - vankomycinresistente enterokokker, se GRE

vulvitis (vulvitt)

vulvitt (vulvitis)

Vær Varsom-plakaten

whiplash, bruk helst nakkesleng

WHO - World Health Organization

wire, bruk ståltråd

wiring, bruk ståltrådsutur

WMA - World Medical Association - Verdens legeforening, Verdenslegeforeningen

workshop, skriv helst om (arbeidsgruppe, møte, konferanse)

World Health Organization, se Verdens helseorganisasjon

WR - Wassermanns reaksjon

x-stråler

x^2 , bruk khikvadrat

x^2 -test, bruk khikvadrattest

xantin

xantofyll

xantogenat

xantom

xenotransplantasjon (= transplantasjon av celler, vev og organer mellom ulike arter, f.eks. fra dyr til menneske)

xenozoonos (m) (= infeksjonssykdom som kan angripe både dyr og mennesker og overføres mellom artene)

xifoidal

X-kromosom, (en) fragil X, (et) fragilt X-kromosom, (et) fragil X-syndrom, (et) trippel X-syndrom

xylan

xylene

xylose

YAG-laser

Y-graft, bruk Y-protese

Y-kromosom, dobbel Y-syndrom

Yngre legers forening (Ylf)

volvulus, bruk plommesekketumor

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

ytte, nytte, nytt

zoster

zymase

Æskulap

Ø + V + D - oesophagus + ventrikkel + duodenum

øke, økte, økt

økt (adj), pl. økte, ikke økede

økning

øre-nese-hals-lege

øsofageal

øsofagitt, men oesophagus

øsofago...

øsofagoskopi

Øst-, f.eks. Øst-Afrika

øvet, øvede

øy, øya

øyeblikkelig hjelp-innleggelse, -tilfelle, -pasient

øyebryn, øyevipper

øyelege

åndenødssyndrom, se akutt lungesvikt (syndrom)

åreknute, helst ikke varice

århundre (n), det 20. århundre

årlig gjentakelsesrate